

Trosopplæringsplan i Sandsvær

2016

Hedenstad

Efteløt

Tuft og

Komnes

Gud

Jesus

DHÅ

Jeg har tro på

Sandsvær

Hedenstad

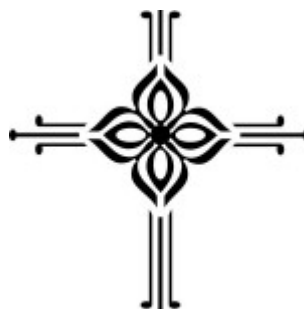
Efteløt

Komnes

Tuft

DEG

Bli med meg på trosopplæring

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	3
Bakgrunn for trosopplæringsplanen	7
4 planer – 4 menigheter og sogn.....	9
HEDENSTAD.....	10
Mål, grunnlag og organisering	10
Hovedmål for trosopplæringen	10
Grunnlag og særpreg.....	10
Organisering, rammer og ansvar	10
Sentrale dimensjoner	11
Samvirke med hjemmet og familien	11
Barn og unges medvirkning	11
Inkludering og tilrettelegging	11
Gudstjeneste	11
Diakoni	11
Misjon.....	12
Musikk og kultur	12
Frivillig medarbeiderskap	12
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner	13
Tverrfaglig samarbeid.....	13
Kommunikasjonsarbeid	13
EFTELØT- "STØRST AV ALT"	15
Mål, grunnlag og organisering.....	15
Hovedmål for trosopplæringen	15
Grunnlag og særpreg.....	15
Organisering, rammer og ansvar	15
Sentrale dimensjoner	16
Samvirke med hjemmet og familien	16
Barn og unges medvirkning	16
Inkludering og tilrettelegging	16
Gudstjeneste	16

Diakoni.....	16
Misjon.....	17
Musikk og kultur.....	17
Frivillig medarbeiderskap.....	17
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.....	18
Tverrfaglig samarbeid.....	18
Kommunikasjonsarbeid.....	18
KOMNES "TRO I LIVET".....	21
Mål, grunnlag og organisering.....	21
Hovedmål for trosopplæringen.....	21
Grunnlag og særpreg.....	21
Organisering, rammer og ansvar.....	21
Sentrale dimensjoner.....	21
Samvirke med hjemmet og familien.....	21
Barn og unges medvirkning.....	22
Inkludering og tilrettelegging.....	22
Gudstjeneste.....	22
Diakoni.....	22
Misjon.....	23
Musikk og kultur.....	23
Frivillig medarbeiderskap.....	23
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.....	24
Tverrfaglig samarbeid.....	24
Kommunikasjonsarbeid.....	24
TUFT MENIGHET - "GUD GIR - VI DELER".....	26
Mål, grunnlag og organisering.....	26
Hovedmål for trosopplæringen.....	26
Grunnlag og særpreg.....	26
Organisering, rammer og ansvar.....	26
Sentrale dimensjoner.....	26
Samvirke med hjemmet og familien.....	26
Barn og unges medvirkning.....	27
Inkludering og tilrettelegging.....	27
Gudstjeneste.....	27

Diakoni.....	27
Misjon.....	28
Musikk og kultur.....	28
Frivillig medarbeiderskap.....	28
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.....	29
Tverrfaglig samarbeid.....	29
Kommunikasjonsarbeid.....	29
Tiltaksplan – liste.....	31
0-5 år; De første leveårene- “Tilhørighet”.....	31
Dåpsamtale og dåp – alle menigheter.....	31
0 – 1 år: Kulltreff for 2015 "Sandsværsk" Efteløt.....	32
0 – 1 år: Babysangtreff "Sandsværsk"- Alle menigheter.....	32
2 – 3 år: Krøllekveld (Nasjonalt) - Alle menigheter.....	32
3 – 4 år: Julekrybbevandring "Sandsværsk" - Alle menigheter.....	33
4-årsbok med samling- Alle menigheter.....	33
5 år Kirkerottene (Nasjonalt) teater og film.....	33
6 - 12 år; Barndomsårene - “Utforske og lære”.....	34
6-årsbok med samling - Alle menigheter.....	34
6 – 7 år: På tur i Guds natur "Sandsværsk" - Alle menigheter.....	35
8 år: Tårnagenter - kveldsarrangement - Alle menigheter.....	35
9 år: Prosjektkor Tuft, Komnes.....	35
9 – 10 år: Dragekjemperene (KFUK-KFUM speidere) Efteløt og Hedenstad.....	36
10 år: Former påsken "Sandsværsk" - Alle menigheter.....	36
11 år: LysVåken (Nasjonalt) - Alle menigheter.....	36
12 år: Kode B (nasjonalt) - Alle menigheter.....	36
12 - 13 år T-kveld "Sandsværsk" - Alle menigheter.....	37
13 – 18 år; Ungdomsårene- “Refleksjon og forståelse”.....	38
14 år: Pre Konf - Alle menigheter.....	38
14 år: Salmekveld - Alle menigheter.....	39
14 år: Lysmesse Tuft, Komnes.....	39
15 år: Konfirmasjon - Alle menigheter.....	39
16 år: Videre (nasjonalt) - Alle menigheter.....	41
16 – 17 år: Alpha ung (Nasjonalt) - Alle menigheter.....	41
17 – 18 år: KRIK kveld - Alle menigheter.....	41

17 – 18 år: Skjærgård gospel kveld - Alle menigheter	42
Års-Rullering for tiltakene	43

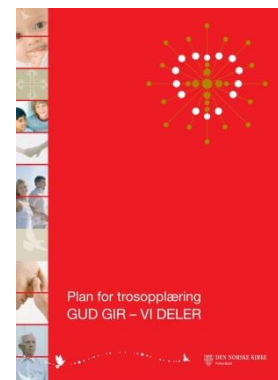
Bakgrunn for trosopplæringsplanen

«Gud gir – vi deler» er tittelen på Plan for trosopplæring i Den Norske Kirke fra 2010, og det er denne reformen som lokale planen bygger videre på.

Skolen har i alle år vært en viktig medspiller i formidlingen av kristendom, både som kultur, religion og tro. I 1969 åpnet den norske skolen for alternativ til kristendomstimen for de som ikke støttet det kristne livssyn. Så i 1997 ble kristendomsfaget byttet ut til RLE (religion, livssyn og etikk) og kristendommen ble omtrent likestilt med andre religioner. I 2004 ble det bestemt at den offentlige norske skole ikke skulle drive med noen forkynning. Samtidig med dette vedtaket fulgte staten opp med støtte til alle trossamfunn for å drive forkynning for sine medlemmer. Dette var startskuddet for den planen som i dag det jobbes etter i DNK

Plan for trosopplæring i DNK har som formål å bidra til en systematisk og sammenhengende trosopplæring som:

- Vekker og styrker kristen tro
- Gir kjennskap til den treenige Gud
- Bidrar til kristen livstolkning og livsmestring
- Utfordrer til engasjement og deltagelse i kirke og samfunnsliv
- For alle døpte i alderen 0 – 18 år, uavhengig av funksjonsevne.

(side 4 i Gud gir – vi deler)

Den store endringen i trosopplæring ved denne reformen er at alt trosopplæring og forkynning i dag ligger hos den lokale kirke og menighet. Skolen fikk i 2015 tilbake kristendom i faget KRLE hvor 50 % skal være kristendom, men da som kultur og religion og ingen forkynning eller tros-byggende elementer.

Inneholdet i trosoppøringa skal ha fokus på Guds kjærlichkeit i Jesus som sentrum. Dette utfoldes gjennom 3 aspekter vist i modellen under.

Guds kjærlichkeit i Jesus skal prege alle tiltak og arrangementer i trosoppøringa mens inneholdet i trosoppøringa skal systematisk fordele og utdype alle aspektene ved troen

Alle de tre aspektene står i et dynamisk forhold til hverandre og påvirker hverandre gjensidig.

Trosoppøringa skal være en systematisk og sammenhengende trosoppøring i en kontinuerlig prosess der tidligere kunnskap og erfaring knyttes sammen med ny og fordypet kunnskap og erfaring. Trosoppøringa skal tilpasses barnets alder og modningsprosess og skal gi barn og unge mulighet å møte de sentrale elementene i troen ut fra ulike innfallsvinkler uavhengig av sammenheng og alder.

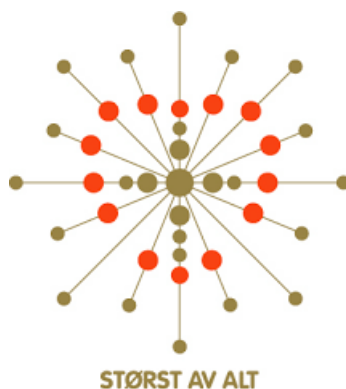
4 planer – 4 menigheter og sogn

Sandsvær var en tidligere selvstendig kommune i Buskerud fram til 1964 hvor Ytre sandsvær og Øvre Sandsvær ble slått sammen med Kongsberg Kommune. De 4 sognene i Ytre og Øvre Sandsvær har beholdt sine navn og fungerer i dag som selvstendige sogn under Kongsberg Fellesråd (hvor også Kongsberg og Jondalen er et eget sogn). Sandsvær-sognene; Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft har samlet kontor og personell på kirkekontoret i Sandsvær som holder hus i kjelleren av Efteløt menighetshus.

Da Kongsberg fellesråd fikk midler for trosopplæringsplan i 2014 var det tidlig klart at det ville bli egen plan for Kongsberg regionen og en egen plan for Sandsvær regionen.

I Sandsvær er mange av sognene påvirket av jord og landbruk. Det er spredt bebyggelse og store aldersspenn i bygdene. Befolkningen er som regel avhengig av transport til skole, jobb og handel. Men tross alle likhetene så viste det seg tidlig at hvert sogn har sine unike egenskaper og særegenheter som har vært verd å ta vare på. Det er i alle fire sogn en sterk kirketilhørighet til lokal kirke og kirkebygg. Selv om det er en rulling i de fire sognene med gudstjenester ser vi at lokale medlemmer møter mest i lokal kirke, men da også ofte med et sterkt og brennende engasjement. Det ble derfor valgt å lage fire individuelle trosopplæringsplaner, men med mye likt og mye samarbeid på vers av sognene. Komnes og Tuft har fra tidligere godt samarbeid om mange arrangementer i kirken og dette er vektlagt gjennom at de fleste tiltakene i grunnskolealder er lagt opp til samarbeidstiltak med lokal tilstedeværelse annen hver gang.

Hoveddrammene til hvert sogn er her presentert først. Til slutt kommer en felles presentasjon av trosopplæringstiltakene de fire sognene fordelt etter alderstrinn.

HEDENSTAD

Mål, grunnlag og organisering

Hovedmål for trosopplæringen

Gi alle i menigheten i alder fra 0 – 18 år og deres familie mulighet til å bli kjent med Gud, Jesus og Den Hellige Ånd.

Grunnlag og særpreg

Hedenstad menighet er en liten menighet i Kongsberg prosti. Menigheten ligger rett sør for Kongsberg by og er en av 4 menigheter som sokner til Sandsvær Kirkekontor. Menigheten samarbeider mye med de andre menighetene i Sandsvær og deler på de ansatte ved kirkekontoret lokalt.

Hedenstad menighet er 1 av 6 menigheter i Kongsberg kommune. Menigheten grenser til Kongsberg menighet i nord og Efteløt menighet i sør. Det er 2500 medlemmer i Hedenstad sogn og den er en av 4 menigheter i Sandsvær. Kirkekontoret og administrasjonen ligger i Efteløt sogn.

Hedenstad kirke ligger høyt og fritt midt i bygda, med flott utsikt over omlandet. Kirken er over 800 år gammel. Den er liten og intim, av stein og er hvitkalket innvendig og utvendig.

Menigheten har et stort menighetshus som ligger i Sunnegrenda ca. 2 km. fra kirken. Huset ligger rett ovenfor sykehjemmet og omsorgsboligene på Solstad. Huset er også et grendehus og brukes til både kirkelige og verdslige formål.

Menigheten har både et bynært og landlig preg. Det er 4 store boligfelt i sognet med noe avstand til hverandre. Sognet har ellers en spredt bebyggelse.

Sognet har 2 barneskoler, 3 barnehager og en ungdomsskole, et stort idrettsanlegg på Kongsgårdmoen og en skistadion mm. på Heistadmoen.

I sognet ligger også Labromuseene, Sølvgruvene i Saggrenda og Knutefjell med Knutehytta som fint utgangspunkt for turer både sommer og vinter. Sandsværmenighetene har lang tradisjon med felles friluftsgudstjeneste.

Sognet merker at de har en stor menighet som nærmeste nabo og at mange oppfatter Kongsberg kirke som sin primærkirke. Sognet grenser fra tidligere inn i det som oppfattes som Kongsberg nærområde og mange medlemmer av sognet har mer tilknytning inn mot byen. Mange av Hedenstad sine aktiviteter for barn og unge blir lett sårbar mot aktiviteter i Kongsberg. Samtidig viser det seg at kirketradisjonen som dåp, konfirmasjon ligger sterk i Hedenstad og mange ungdommer foretrekker Hedenstad kirke til den store livs-seremoniene som dette er. Aktivitetsnivået i menigheten er nå lavt i forhold til medlemstallet, men aktiviteten er på vei opp, med stor fokus på lokal forankring og tiltak knyttet direkte til kirken og menighetshuset.

Organisering, rammer og ansvar

Fellesrådet har det økonomiske ansvaret for trosopplæringen og sitter med ansvaret for ansettelse, stillinger og arbeidsforhold for de ansatte i trosopplæringen. Fellesrådet skal ivareta de administrative og økonomiske oppgavene på vegne av soknene og være et samhandlingsorgan mellom menighetene, lokal kirke og kommune. Som en del av Kongsberg Fellesråd fikk menigheten tildelt trosopplæringsmidler i 2014 og startet da arbeidet med plan etter den nye trosopplæringsreformen.

Ved kirkekontoret i Sandsvær er det ansatt 2 sogneprester, 4 kirketjenere, 2 kantorer, 1 menighetspedagog som arbeider for de fire sognene; Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft i Sandsvær. En daglig leder drifter kontoret i Efteløt for Sandsværmenighetene. Menigheten har en diakonen som er ansatt i hele fellesrådet med kontor på Kongsberg. Staben er vant med å jobbe tverrfaglig og i team både lokal i Sandsvær men også inn mot Kongsbergkontoret og resten av fellesrådets område.

Biskopen skal godkjenne planen, menighetsrådet skal vedta og drifte trosopplæringsplanen. Menighetsrådet skal revidere planen en gang i løpet av perioden.

Menighetspedagogen har ansvar for å iverksette planen.

Menighetspedagogen skal være med på å drifte planen og har det pedagogiske ansvaret i trosopplæringen i samarbeid med soknepresten.

Menighetspedagog bør møte MR minst 1 gang hvert halvår direkte og sende rapporter over tiltak til menighetsrådene kontinuerlig.

Trosopplæringsutvalget er med på å forme og å skrive planen, og å hjelpe til med iverksetting av planen. Etter planarbeidet er ferdig, skal utvalget med hjelp fra menighetspedagog være et bindeledd ut mot menigheten, hjelpe til med å finne ressurser, få tilbakemeldinger og videreutvikle planen.

Sentrale dimensjoner

Samvirke med hjemmet og familien

Menigheten har i dag en god kontaktflate ut til familier og hjem som har vært etablert i bygda over lengere tid, men har som mål å nå enda bredere ut og være tidligere synlig og inkluderende for nye familier og hjem i menigheten. Menigheten har som mål å tydeliggjøre familien som trosformidlere i hjemmet ved å utstyre hjemmet godt med materiell og veiledning som gis ved tiltakene. Dessuten ønsker menigheten å invitere hele familien til tiltak for barn under skolealder og til mange av tiltakene i barneskolealder. Menigheten må åpne opp for, inkludere og gi foreldre og foresatte oppgaver både direkte og indirekte ved tiltak og andre arrangementer i menigheten. Menigheten satser på å avslutte flere tiltak på barneskoletrinnene med kveldsmat for hele familien. Foreldre er med på å dekke av og på. Som for eksempel Tårnagentene. Menigheten ser det viktig å styrke hjemmet som en part i trosopplæring og hjelpe faddere, foreldre, foresatte og familie med tro i praksis. Dette gjøres ved å ha stor fokus på at barn, unge og foreldre skal få med seg hjem bøker, CD, film, leker, bamser eller andre konkrete ting de kan bruke videre i sitt hverdagsliv.

Barn og unges medvirkning

Menighetene er forholdsvis liten (ca 2500 medlemmer) og det kan gjøres mye for å legge til rette for deltagelse i plan- og evalueringsspross for trosopplæringstiltakene. Menighetsrådet og frivillige deltar aktivt i både plan, gjennomføring og evaluering av flere av tiltakene som gjennomføres i dag, blant annet Lys Våken for 11 åringene. En liten menighet med grupper på 5 – 15 barn i tiltakene gir en stor frihet til å være fleksibel og tilrettelegge tiltakene etter barnas ønske og tilstedeværelse.

Barn og unge kan med et godt pedagogisk verktøy og god fleksibilitet være med å påvirke og medvirke i tiltakene uten store administrative ekstraoppgaver. Små grupper gir større mulighet å stoppe opp og kunne bruke mer tid på interesser, oppmerksomhet og behov barn og unge viser i et tiltak og likevel nå målsetningen som er satt for tiltaket.

Demokrati i kirken vil være lettest å vise og gjennomføre for konfirmanter og alderstrinn over. Ved å gi de unge en aktiv deltagelse og føle påvirkning samtidig som de faglige og teologiske grunnsteinene bør ligge fast kan de unge være med å forme trosopplæringen og menighetslivet til et sted de føler de er en del av og utvikle seg i. Menigheten ønsker å utvikle de unge til gode ledere. Flere ledertreningstiltak er planlagt for årene etter konfirmasjonen.

Inkludering og tilrettelegging

Inkludering og tilrettelegging gjelder alle, både de med fysisk og psykisk handicap. Det å tenke ikke bare barnet, men foresatte, familie også er sentralt for inkluderingen.

Alle kirker skal utbedres med tanke på bruk av lyd og teleslynge.

Kontraststreker vil hjelpe svaksynte ved trapper eller annet de bør være oppmerksomme på.

Musikkvalg kan være avgjørende for personer som er lydømfintelige eller reagere på mye eller sterk lyd. Musikk er også formidlende.

Ved deltagelse i gudstjenestene for personer som har bevegelse problemer kan det å flytte slik som nattverd ned i midtgangen være en god løsning.

Ved å bruke prosjekt og blåse opp salmene på lerretet og evt. legge inn bilder kan det blir lettere både for synshemmede, men og for andre å være med å synge.

Menigheten skal kommunisere tydeligere i invitasjoner til arrangementer og tiltak med mulighet for å krysse av for ekstra behov og vise til at menighetens trosopplæring er for alle og vil tilrettelegges de behov barn/unge eller familie har.

Ekstra behov registreres og følges opp av menighetspedagogen slik at neste arrangement og tiltak kan legges til rette tidlig i planleggingsfasen.

Ved behov for ledsager skal denne gå «gratis» på tiltak, selv om tiltak noen ganger vil koste litt til f.eks overnatting, mat, reise osv. Dette dekkes av trosopplæringsmidlene.

Gudstjeneste

Både gudstjenesten og kirkekaffen skal være åpen og inkluderende for alle. Både liturgi, salmevalg og preken skal kunne nå til alle aldre ved alle gudstjenester. Menigheten har fokus på å se alle og inkludere alle, blant annet ved å ofte ha kirkekaffen i våpenhuset hvor det er lett å stoppe opp og lett å komme i samtale med hverandre. Gudstjenestene bør forsøke å inneholde så langt det passer en eller flere av kjernesalmene og/ eller "Plussalmene" i trosopplæringsplanen. Dette gir gjenkjenning og tilhørighet. Og kan lette det å være med å synge salmer under gudstjenesten for barn og unge. Gudstjenesten bør inneholde faste og trygge rammer i liturgien som lærer barn og unge formen i gudstjenesten og gjenkjennbart for de som går ofte i kirka uansett alder.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. I Plan for Diakoni, som ble vedtatt i 2008, fremgår det at diakoni er evangeliet i handling som uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den norske kirke forstår seg selv som en tjenende kirke, der diakoni er et kjennetegn på kirkens samlende oppdrag. Diakoni kan sees på som en grunnvoll i alt vi som kristne gjør, den skal prege fellesskapet og den enkeltes liv.

I nestekjærlighet er gjensidighet, likeverd og respekt for den andres integritet gode nøkkelord. I et inkluderende

felleskap skal den enkelte både se og bli sett, uavhengig av funksjonsevne, kultur og etnisk bakgrunn. Vern om skaperverket har glede og takknemlighet over tilhørigheten til skaperverkets økologiske fellesskap som mål. Kampen for rettferdighet innebærer å stille seg ved siden av medmennesket, ikke som passiv tilskuer, men i aktivt engasjement ved å ta opp kampen og arbeide for rettferdighet og fred i solidaritet.

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste og omsorgs-forståelse og skal inn i alle tiltak. Trosopplæringen skal gi rom for å utvikle et trygt selvilde, etablere gode relasjoner, utvikle sine sanser, evner og uttryksmåter, samtidig som det skal utfordre til tjeneste og livsutfoldelse.

Menighetene ønsker at flere av tiltakene kan kombineres med måltid. Her bygges mye relasjoner og sosiale ferdigheter. Måltid er en fin setting for å lære å gi, å få, og å respektere andre mennesker. Tiltakene bør også inneholde mer fellesprosjekter og ikke bare ha fokus på individuelle arbeider. Dette utfordrer mange ferdigheter og sanser samtidig som et slikt fellesprosjekt kan tenkes ende opp som egen gave til en institusjon og dermed få en flott synergieffekt.

Det er viktig å vise daglig omsorg gjennom små detaljer som å se alle når de kommer, ønske dem velkommen og god tur hjem etter endt tiltak.

Av diakonale tiltak er fasteaksjonen en godt innarbeidet tradisjon. Fasteaksjonen er det i dag kun konfirmanter og noen frivillige som deltar på. Økt omtale og engasjement rundt denne aksjonen vil være en fin diakonal oppgave. Tros-opplæringstiltakene bør være en ressurs og en kanal for hjelp når livet er vanskelig, enten for barn og unge direkte til tiltaket, eller til familie og venner rundt den unge. Menighetene ønsker her å tenke mest person og ikke så mye yrkesgrupper. Det kan for noen være lettere å prate med kantor enn prest. Vi som menighet må tørre ta kontakt, tørre stille de åpne spørsmålene og gi tid og rom for svar. Her kan mye gjøres med rammene for tiltakene. Gi rom både i tid og plass for at folk kan komme før eller henge igjen etter tiltak og arrangementer for en samtale.

Menigheten ønsker å gi barn, unge og deres familie en forståelse av at diakoni er kirkens nestekjærlighet i praksis.

Misjon

Misjon og dåpsbefalingen i Matt 28, 18-20 oppfordrer både kirken og det enkelte menneske om å dele og formidle det kristne budskapet videre, både til de rundt oss i hverdagen og til de som bor i andre verdensdel, andre folkeslag og andre miljøer.

Bevisstgjøring av økumeniske salmer og symbolet for dette i den nye salmeboka er en fin måte å vise at man har mye felles på tvers av tros-meninger og oppfattelser.

Musikk og kultur

Sang og musikk har en sentral rolle i kristen tro og tradisjon og er også en brobygger mellom generasjoner i bygda. Menigheten har innført egne "kjernesalmer" til trosopplæringen for at barn og unge skal få et bredere og bedre forhold til salmer. Kjernesalmene er salmer som er flettet inn i ett eller flere tiltak i løpet av de 18 år planen rommer. Kjernesalmene er salmer menigheten ønsker at alle barn og unge skal kjenne til og ta med seg videre i livet. I tillegg har menigheten "Pluss-salmer" som er et utvalg salmer som vil være med å gi en rettesnor og veileder i valg av salmer i tiltak og arrangementer hvor barn og unge deltar. Ved bruk av kjernesalmer og plussalmer ønsker menigheten gi barn og unge et større redskap for å uttrykke og vokse i sin tro. Samtidig vil gjenkjenning av salmer gi en sterkere tilhørighet og inkludering i menigheten og kirken.

Sang og formidling av tro gjennom ord og toner får barnet og familien allerede ved dåpen hvor de mottar en egen CD med kveldsbønner og kveldssanger.

Babytreff med babysang har fokus både på sang og bevegelse til toner og ord.

Alle tiltak skal ha fokus på formidling gjennom ord og toner, bevegelse og forming.

I ungdomsårene er det flere tiltak hvor salmer får et ekstra fokus og menigheten har derfor egne klassesett med salmebøker som kan tas med ut på tiltak. 11 åringene ved Lys Våken har fått salmeboka med stort hell, noe menigheten ønsker videreføre selv om eventuell støtte fra kirkerådet har bortfalt.

Konfirmantene har en egen salmekveld hvor både konfirmant og foresatte er invitert til en kveld med salmer, boller og saft.

De fleste trosopplæringstiltakene holdes i Hedenstad kirke og dermed blir det naturlig å ta i bruk kunst og kultur i kirkebygget. Tårnagentene har f.eks. oppdrag med kirkeklokkene, altertavlene og flere bilder i kirken for å få løst sine mysterier.

Menigheten har et godt samarbeid med flere av bygdas andre kultur aktiviteter som korps, sang og musikkgrupper, men ser at man kan utvide dette samarbeidet

Frivillig medarbeiderskap

Menigheten har godt samarbeid med å få hjelp av frivillige gjennom menighetsrådet. Ved større tiltak som LysVåken og Tårnagentene inviteres foreldre til å stille opp og er positive til dette.

Menigheten har i mange år vært uten tiltak til barn og unge og har startet et større arbeid med å få opp igjen dugnasånd og frivillighet i menighetsarbeidet. Dette gjøres gjennom både menighetsråd ved å trekke med seg nye personer inn i alle oppgaver og menighetspedagog ved å invitere hele familier til tiltakene og fortelle om og aktivt oppfordre familier til å være med på å ta roller og ansvar sammen med menighetspedagog i tiltak barna deltar på.

Det er tenkt at tidligere konfirmanter kan trekkes inn som med-ledere og lederutvikling som en del av tiltakene, men dette har det ikke vært noe tradisjon for i menigheten og foreløpig ligger det ingen plan for dette.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

Det er få barne- og ungdomsorganisasjoner i bygda, de fleste ettermiddagsaktiviteter foregår inn mot Kongsberg. Men det er et aktivt idrettslag (Skrim) og et lokalt skolekorps det kan være mulig å samarbeide med. Speiderarbeidet fungerer bra i bygda og er planlagt som samarbeidspartner inn mot flere av tiltakene i den nye trosopplæringsplanen.

Det å få hjelp er nødvendig i en liten menighet med få ansatte samtidig som det er viktig å styrke rekrutteringsgrunnlaget.

Samarbeid med barnehage, SFO, skole, næringsliv, og nærmiljø generelt vil også være aktuelt.

Menigheten er aktiv med på lokale arrangementer ved å holde friluftsgudstjenester og være medarrangør.

Samarbeid med Faste-aksjonen til kirkens nødhjelp har en lang og god tradisjon i Sandsvær som alle menighetene vil bygge videre på og satser på å øke oppslutning om. Globalaksjonen til KFUK-KFUM ønskes prøves ut i tiltak som “på tur i guds natur” og “på speiding”.

Tverrfaglig samarbeid

Staben har i dag et godt tverrfaglig samarbeid i det daglige og ved gudstjenester.

Hedenstad er en menighet som grenser til Kongsberg. Ved mange tiltak vil det derfor være naturlig å samarbeide på tvers av menighetsgrensene.

Menigheten har diakon kun i en liten stilling som deles med Kongsbergkontoret og en menighetspedagog i ca 25 % stilling så samarbeidet tverrfaglig med prest og kantor i menigheten er avgjørende for gjennomføringen av planen. Det er viktig å finne den gode rollefordelingen slik at alle tiltak fungerer godt.

Planlegging av år- kalendere både for tiltakene og gudstjenestene blir sentralt og å kunne bruke stabsmøter til informasjon og organisering av aktivitetene i menigheten.

En god plattform for møter og god informasjonsflyt er viktig både til stab, menighetsråd og menigheten for øvrig.

Kommunikasjonsarbeid

Tiltakene skal være åpen for alle, både døpte, tilhørende og gjester, det vil si de som ikke er tilhørende menigheten, men har vist interesse og ønsker delta på arrangementer og tiltak er velkommen inn på alle arenaer i menigheten (som ikke krever medlemskap i DNK som menighetsråd mm). Og det er derfor viktig med flere kommunikasjonskanaler ut.

Et godt grafisk design vil gi en tydeligere og bedre markedsføring både direkte ut i brev, men også for synlighet i samfunnet ellers via annonser, plakater mm.

Egen Facebookside for trosopplæring i Sandsvær ble opprettet senhøstes 2015 og er under bearbeiding og utvikling. Denne facebookside er felles for alle 4 Sandsvær-menighetene.

Det har til i dag ikke vært tradisjon på å invitere faddere på tiltakene. Dette ønsker menigheten å prøve ut i en 4 års periode (en periode for menighetsrådet 2015 – 2019). I første omgang ved tiltakene som 4 og 6 års bok hvor foresatte ved invitasjon også får et brev de kan sende til barnets faddere hvor de ønskes velkommen til gudstjenesten hvor deres fadderbarn skal motta bok.

Menighetsbladet er en fin kommunikasjonskanal ut til alle i menigheten. Ikke alt får plass i bladet men gir menigheten et innblikk av mangfoldet og allsidigheten i menigheten.

Kirken har en sentral plass i kommunikasjonsarbeidet i menigheten. Både som kirkebygg med gudstjeneste og arrangementer, men også med sin posisjon i bygda som treffsted til kirkekaffe, livs-seremoniene og gravplass.

Det skal startes opp å jobbe med å formidle generelle tips om fine websider og lette trostiltak for hjemmet som IKO, søndagsskolen osv. Målet er at innen 2020 skal menigheten ha en ansvarlig person som kan følge opp informasjon ut til hjemmene via mail og web side.

DEN NORSKE KIRKE

Tunsberg biskop

Hedenstad menighetsråd
Efteløt menighetshus
3618 Skollenborg

Dato: 25.11.2016

Vår ref: 14/3640 - IMB (16/38313)

Deres ref:

Godkjenning av lokal plan for trosopplæring

Tunsberg biskop er forelagt Hedenstad menighets lokale plan for trosopplæring.

Biskopen har vurdert planens innhold, mål, systematikk og realisme ut fra retningslinjene i den nasjonale planen og ut fra lokale forhold.

Biskopens vurderinger bygger på følgende forutsetninger for trosopplæringen i Den norske kirke:

- Trosopplæringen skal være systematisk og sammenhengende når det gjelder innhold og oppbygning
- Den skal være helhetlig og ha et visst omfang
- Den skal være for alle dømte, med det antall og mangfold som det innebærer
-

På dette grunnlaget har Tunsberg biskop godkjent Hedenstad menighets plan for trosopplæring.

Menighetens godkjente plan skal fungere som et styringsinstrument for videre utvikling av trosopplæringen i menigheten, og være førende for anvendelsen av trosopplæringsmidlene videre.

Menighetens planer skal revideres en gang i løpet av menighetsrådets valgperiode for å ivareta fornyelse og utvikling. Dersom menigheten reviderer sin lokale plan og det foretas omfattende endringer i forhold til den godkjente planen, skal den reviderte planen sendes til biskopen til ny vurdering og godkjenning

Biskopen vil takke menigheten for det gode arbeidet som er lagt ned i planen. Vi håper at den får bli et godt redskap til å fornye og styrke trosopplæringen for alle dømte i Hedenstad menighet i årene som kommer.

Guds velsignelse over arbeidet!

Med vennlig hilsen

Per Arne Dahl
biskop

EFTELØT- "STØRST AV ALT"

Mål, grunnlag og organisering

Hovedmål for trosopplæringen

Gi alle i menigheten i alder fra 0 – 18 år og deres familie mulighet til å bli kjent med Gud, Jesus og Den Hellige Ånd.

Grunnlag og særpreg

Efteløt menighet er en liten menighet i Kongsberg prosti. Menigheten ligger ca. 2 mil sør for Kongsberg by og er en av 4 menigheter som sokner til Sandsvør Kirkekontor. Menigheten samarbeider mye med de andre menighetene i Sandsvør og deler på de ansatte ved kirkekontoret lokalt.

Det er en sterk kirketilhørighet og kirketradisjon i bygda. Både dåpstillene og konfirmasjonstillene ligger tett opp mot hundre % .

Efteløt har et lite hoved-senter hvor barneskole (med ca. 140 elever), idrettsanlegg, kirke, prestegård og menighetshus ligger samlet. Efteløt sokn har også 2 andre mindre sentre; Hostvedt der barnehagen ligger i det gamle sanitetshuset, Vonheim det gamle bedehuset som brukes av speideren og Stiltre, et sagbruk som gir mange arbeidsplasser i bygda. Det siste stedet er Passebekk hvor det tidligere var butikk og bedehus, som i dag har sanitets-hus, et mindre boligfelt og en flott og mye brukt badebasseng.

Efteløt kirke er en av de eldste kirkene i Tunsberg bispedømme og antas å være reist i slutten av det 11. århundre. Kirken er av stein og har en tradisjonell utforming med alter og kor, kirkeskip, våpenhus og klokketårn. Kirken har 190 sitteplasser og er fredet. Menigheten fikk i 1983 et menighetshus hvor kirkekontoret for hele Sandsvør i dag har kontorer. Det meste av menighetens aktiviteter utenfor gudstjenestene foregår i menighetshuset.

Hovednæringen i Efteløt er landbruk. Mange familier har tilleggsnæring i teknologi og industrien i Kongsberg. Det er liten tilflytting og omtrent ingen innvandring og flerkulturelle familier i Efteløt. Et nytt boligfelt er under oppføring, men har foreløpig ingen stor innflytning og påvirkning av kulturen i Efteløt.

Kirken har et barne- og et voksenkor som bidrar aktivt på de fleste kirkesammenhenger , men har også selvstendige arrangementer.

Utenom skole og kirke har bygda et aktivt korps, et idrettslag med ski og all-idrett, 4 H som engasjerer mange og KFUK-KFUM speideren for barn i skolealder. Bygdekvinnelaget er aktivt og deltar i mange av arrangementene i kirkens regi.

Sanitetsforeningen i bygda besøker alle nyfødte og er fin kontakt ut til nye foreldre og verdensborgere. Kirka har et godt samarbeid med Sanitetsforeningen og mange felles ressurspersoner.

Lågen renner gjennom bygda og det er stadig mer friluftaktivitet langs elva sommerstid. Speideren har bl.a. en årlig flåtetur. Det er ellers gode muligheter for turer i skog og mark på begge sider av Lågen. Vi har også Skrimkapellet tilhørende soknet. Det ligger i et flott hytte- og turområde på Skrimfjell.

Organisering, rammer og ansvar

Menigheten som en del av Kongsberg Fellesråd fikk tildelt trosopplæringsmidler i 2014 og startet da arbeidet med plan etter den nye trosopplæringsreformen.

Det er ansatt 2 sogneprester, 4 kirketjenere, 2 kantorer, 1 menighetspedagog i de fire sognene i Sandsvør. En daglig leder drifter kontoret i Efteløt for Sandsvørmenighetene; Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft. Menigheten har en diakonen som er ansatt i hele fellesrådet med kontor på Kongsberg. De ansatte jobber tverrfaglig og i team sammen i hele fellesrådet.

Fellessrådet har det økonomiske ansvaret for trosopplæringen og sitter med ansvaret for ansettelse, stillinger og arbeidsforhold for de ansatte i trosopplæringen. Fellesrådet skal ivareta de administrative og økonomiske oppgavene på vegne av soknene og være et samhandlingsorgan mellom menighetene, lokal kirke og kommune. Biskopen skal godkjenne planen, menighetsrådet skal vedta og drifte trosopplæringsplanen. Menighetsrådet skal revidere planen en gang i løpet av perioden.

Menighetspedagogen har ansvar for å iverksette planen. Menighetspedagogen skal være med på å drifte planen og har det pedagogiske ansvaret i trosopplæringen i samarbeid med sokneprestene.

Menighetspedagog bør møte MR minst 1 gang hvert halvår direkte og sende rapporter over tiltak til menighetsrådene kontinuerlig.

Trosopplæringsutvalget er med på å forme og å skrive planen, og å hjelpe til med iverksetting av planen. Etter planarbeidet er ferdig, skal utvalget med hjelp fra menighetspedagog være et bindeledd ut mot menigheten, hjelpe til med å finne ressurser, få tilbakemeldinger og videreutvikle planen.

Sentrale dimensjoner

Samvirke med hjemmet og familien

Menigheten har i dag en god kontaktflate ut til familier og hjem som har vært etablert i bygda over lengere tid, men vi har som mål nå enda bredere ut og være tidligere synlig og inkluderende for nye familier og hjem i vår menighet. Menigheten har som mål å tydeliggjøre familien som trosformidlere i hjemmet, og ved tiltak invitere hele familier for barn under skolealder og i mange tiltak i barneskolen. Vi ønsker å ha fokus på å utstyrt hjemmet med godt materiell som deles ut ved tiltakene. Menigheten jobber bevisst for å åpne opp for, inkludere og gi foreldre og foresatte oppgaver både direkte og indirekte ved tiltak og andre arrangementer i menigheten. Det er mye letter å bli kjent i en menighet gjennom sine barn.

Menigheten satser på å avslutte flere tiltak på barneskoletrinnene med kveldsmat for hele familien. Foreldre er med på å dekke av og på. Som for eksempel tiltak som Tårnagentene.

Menigheten ser det å styrke hjemmet som en part i trosopplæring og hjelpe faddere, foreldre, foresatte og familie med tro i praksis som sentralt. Dette gjøres ved å ha stor fokus på at barn, unge og foreldre skal få med seg noe hjem de kan bruke videre i sitt trosarbeid i praksis. Dette kan være bøker, CD, film, leker, bamser eller andre konkrete ting de kan bruke og minnes på troen i praksis i hverdagen.

Barn og unges medvirkning

Menigheten vil bruke mer tid og ressurser på evaluering av tiltak og arrangementer og la de større barn og unge mer direkte få komme med tilbakemeldinger etter tiltak de har deltatt på.

Menigheten er forholdsvis liten og det kan gjøres mye for å legge til rette for deltagelse i evalueringsprosessen. Dette gjøres ved å sende et evalueringsskjema sammen med rapport og bilder fra tiltaket til deltakerne.

Små menigheter kan ha grupper på 5 – 15 barn i tiltakene. Dette gir en stor frihet til å være fleksibel og tilrettelegge tiltakene etter barnas ønske og tilstedeværelse. Medvirkning vil og være å ha en god pedagogisk plan for aktiviteten men også en stødighet og trygghet å kunne fri seg for denne og være der barna/de unge har interesse og oppmerksomhet og likevel nå hovedmålet med tiltaket. Det krever litt ekstra tid på å utarbeide gode og fleksible pedagogiske verktøy tilpasset hver menighet og lokalisasjon, men som liten menighet ser vi dette som ønskelig bruke tid på arbeidet dette er.

Demokrati i kirken vil være lettest å vise og gjennomføre for konfirmanter og alderstrinn over. Ved aktiv deltagelse og å la barn og ungdommen føle at de kan påvirke menighetsarbeidet samtidig som de faglige og teologiske grunnsteinene bør ligge fast er et arbeid som bør ha fokus framover. Menigheten jobber med å utvikle de unge i menigheten til gode ledere og har derfor satt flere ung ledertrenings tiltak i årene etter konfirmasjonen.

Inkludering og tilrettelegging

Inkludering og tilrettelegging gjelder alle, både de med fysisk og psykisk handicap. Det er viktig å tenke ikke bare barnet eller ungdommen, men foresatte, familie også.

Alle kirker skal bedres med tanke på bruk av lyd og teleslynge.

Kontraststreker vil og hjelpe svaksynte ved trapper eller annet de bør være oppmerksomme på.

Musikkvalg kan spille inn for personer som er lysømfintlige eller reagere på mye eller sterk lyd. Musikk er også formidlende og trosutviklende.

For deltakere som har bevegelsesproblemer er det å tenke kreativt ved å flytte slik som nattverd ned i midtgangen (slipper trappa og gåavstanden opp til alteret) en enkel løsning.

Ved å bruke prosjektor og få opp salmene på lerretet og evt. legge inn bilder, blir lettere både for synshemmede, og for de med leseproblemer å være med å synge.

Menigheten skal kommunisere tydeligere i invitasjonene for å krysse av for ekstra behov og vise til at menighetens trosopplæring er for alle og vil tilrettelegges de behov barn/unge eller familie har.

Ved behov for ledsager skal denne gå «gratis» på tiltak, selv om tiltak noen ganger vil koste litt til f.eks overnatting, mat, reise osv.

Gudstjeneste

Både gudstjenesten og kirkekaffen skal være åpen og inkluderende for alle. Både liturgi, salmevalg og preken skal kunne nå til alle aldre ved alle gudstjenester. Menigheten har fokus på å se alle og inkludere alle, blant annet ved å ofte ha kirkekaffen i våpenhuset hvor det er lett å stoppe opp og lett å komme i samtale med hverandre. Gudstjenestene bør forsøke å inneholde så langt det passer en eller flere av kjernesalmene og/ eller "Plussalmene" i trosopplæringsplanen. Dette gir gjenkjenning og tilhørighet. Og kan lette det å være med å synge salmer under gudstjenesten for barn og unge. Gudstjenesten bør inneholde faste og trygge rammer i liturgien som lærer barn og unge formen i gudstjenesten og gjenkjennbart for de som går ofte i kirka uansett alder.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste og omsorgs-forståelse og skal inn i alle tiltak. Trosopplæringen skal gi rom for å utvikle et trygt selvbilde, etablere gode relasjoner, utvikle sine sanser, evner og uttrykksmåter, samtidig som det skal utfordre til tjeneste og livsutfoldelse.

Menighetene ønsker at flere at tiltakene kan kombineres med måltid. Her bygges mye relasjoner og sosiale ferdigheter. Måltid er en fin setting for å lære å gi, å få, å respektere andre mennesker. Tiltakene bør også

inneholde mer fellesprosjekter som å lage et fellesbilde og ikke bare fokus på individuelle arbeider. Dette utfordrer mange ferdigheter og sanser samtidig som et slikt fellesprosjekt kan tenkes ende opp som egn gave til en institusjon og dermed få en flott synergieffekt.

Daglig omsorg er viktig å vise gjennom små detaljer som å se alle når de kommer, ønske dem velkommen og god tur hjem etter endt tiltak. Alle må sees og alle må få litt fokus på en positiv og god måte.

Av direkte tiltak mot andre er fasteaksjonen en godt innarbeidet tradisjon. Fasteaksjonen er det i dag kun konfirmanter og noen frivillige som deltar på. Øke omtale og engasjement rundt denne vil være en fin diakonal oppgave.

Efteløt har et fadderbarn som kan løftes mer fram og settes større fokus på for å vise menigheten og menighetens barn og unge at det gjøres noe, menigheten kan være med på å gjøre en forskjell konkret rettet mot dette fadderbarnet.

KFUK-KFUM Sandsvær speidere har «Julebukk-aksjonen» som er en del av KFUK-KFUM sin globalaksjon. Trosopplæringstiltakene bør være en ressurs og en kanal for hjelp når livet er vanskelig, enten for barn og unge direkte til tiltaket, eller til familie og venner rundt den unge. Menighetene ønsker her å tenke mest person og ikke så mye yrkesgrupper. Det kan være for noen lettere å prate for noen med kantor enn prest. Vi som menighet må tørre ta kontakt, tørre stille de åpne spørsmålene og gi tid og rom for svar. Her kan mye gjøres med rammene for tiltakene. Gi rom både i tid og plass for at folk kan komme før eller henge igjen etter tiltak og arrangementer for en samtale.

Menigheten ønsker å gi barn, unge og deres familie en forståelse av at diakoni er kirkens nestekjærighet i praksis.

Misjon

Misjon og dåpsbefalingen i Matt 28, 18-20 oppfordrer både kirken og det enkelte menneske om å dele og formidle det kristne budskapet videre, både til de rundt oss i hverdagen og til de som bor i andre verdensdeler, andre folkeslag og andre miljøer.

Efteløt sitt fadderbarn er og en fin måte å vise misjonering (i tillegg til diakoni).

Åpenhet og inkludering er svært viktig, men må passe på at ikke vår tro og våre verdier blir utvannet i et sterkt ønske om samarbeid og inkludering.

Bevisstgjøring av økumeniske salmer og symbolet for dette i den nye salmeboka er en fin måte å vise at man har mye felles på tvers av tros-meninger og oppfatninger.

Musikk og kultur

Sang og musikk har en sentral rolle i kristen tro og tradisjon i menigheten og er også en brobygger mellom generasjoner i bygda. Menigheten har innført egne "kjernesalmer" til trosopplæringen for at barn og unge skal få et bredere og bedre forhold til salmer. Kjernesalmene er salmer som er flettet inn i ett eller flere tiltak i løpet av de 18 år planen rommer. Kjernesalmene er salmer menigheten ønsker at alle barn og unge skal kjenne til og ta med seg videre i livet. I tillegg har menigheten "Pluss-salmer" som er et utvalg salmer som vil være med å gi en rettesnor og veileder i valg av salmer i tiltak og arrangementer hvor barn og unge deltar. Ved bruk av kjernesalmer og pluss-salmer ønsker menigheten gi barn og unge et større redskap for å uttrykke og vokse i sin tro. Samtidig vil gjenkjenning av salmer gi en sterkere tilhørighet og inkludering i menigheten og kirken.

Sang og formidling av tro gjennom ord og toner får barnet og familien allerede ved dåpssamtalen hvor de mottar en egen CD med kveldsbønner og kveldssanger.

Babytreff med babysang har fokus både på sang, men også bevegelse til toner og ord sammen med sine foresatte.

Alle tiltak skal ha fokus på formidling gjennom ikke bare ord og toner, men også bevegelse og forming. Det brukes mye bilde og symbolikk inn i tiltakene hvor barn og unge både får oppleve kunst som allerede er i kirken, men også være med å forme noe som brukes ved neste gudstjeneste.

Familiegudstjeneste oppfordrer barna til å være med i midtgangen eller oppe ved alteret ved noen av salmene.

Her har egne frivillige i menigheten vært med å øve inn bevegelser og gir en mulighet for å uttrykke sin tro også i bevegelser.

Rundt konfirmantaldere er det flere tiltak hvor salmer får en ekstra fokus og menigheten har derfor egne klassesett med salmebøker som kan tas med ut på tiltak. 11 åringene ved Lys Våken har fått salmeboka med stort hell, noe menigheten ønsker videreføre selv om eventuell støtte fra kirkerådet har bortfalt.

Konfirmanter har en egen salmekveld i kirka hvor både konfirmand og foresatte er invitert til en kveld med salmer, boller og saft.

De fleste trosopplæringstiltakene holdes i lokal kirke og dermed blir det naturlig å ta i bruk kunst og kultur i kirkebygget, som Tårnagentene som har oppdrag med kirkeklokkene, altertavlene og flere bilder i kirken for å få løst sine mysterier.

Menigheten har et godt samarbeid med flere av bygdas andre kultur aktiviteter som korps, sang og musikkgrupper, men ser at man kan invitere til ennå mer allsidig kultursamarbeid ved tiltak og arrangementer.

Frivillig medarbeiderskap

Menigheten har mange svært aktive frivillige som drifter besøkstjeneste, tirsdagskafe og hjelper til på mange av menighetens andre arrangementer som Lys Våken, konfirmanter, barnekor mm.

Menigheten har godt samarbeid med å få hjelp av frivillige gjennom menighetsrådet. Ved større tiltak som LysVåken og Tårn-agenter inviteres foreldre til å stille opp.. Dette er en liten menighet med sterkt frivillig arrangement.

Menigheten har også lokal KFUK-KFUM speidergruppe som deltar blant annet på utegudstjenester og lysmesse. Et av planlagte tiltakene, "På speiding" jobbes det tett med denne gruppen og vil også være med som rekrutteringskanal for speideren.

Bygdekvinnelaget er en gruppe som er frivillige og synlige i menighet og kirkeliv ved arrangementer som Høsttakkefest o.l. Her er muligheter for å trekke dem mer med ved tiltak som krybbevandring for 3 åringer osv. Det er tenkt at tidligere konfirmanter kan trekkes inn som ungdomsledere og lederutvikling som en del av flere tiltak, blant annet tårnagentene og LysVåken.

Andre potensielle samarbeidsgrupper er; sanitetskvinnene, allidretten, sfo og korps.

Under høsttakkefesten holdes det en egen kveldssamling med mat og takk til alle de frivillige i menigheten. De frivillige følges opp hovedsakelig av menighetsrådet, men de ansatte følger også opp de frivillige, både inn mot direkte tiltak men også ved skifte av verv og årsskiftet med en takk og gode ord.

Det er viktig å se at tiltakene er mange og bygda er liten og at ikke de samme frivillige brukes hver gang. Noen tiltak er forholdsvis små og kan kjøres uten frivillige, mens andre er større og krever frivillig innsats for å få det til å fungere.

Vi ønsker å styrke de frivilliges engasjement, se dem, verdsette dem og gi dem avgrensede oppgaver. Gode tiltaksplaner med ansvar og roller er derfor veldig viktig. Hovedansvar for at dette ligger på menighetspedagog med støtte i MR leder og stab.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

I dag samarbeider menigheten med KFUK-KFUM speideren og kirkas lokale barnekor (5 – 13 år). Her er det åpent for tettere og mer samarbeid som er i støpeskjeen. Det er få andre barne- og ungdomsorganisasjoner i bygda det er naturlig å samarbeide med, men er ikke fremmed for å samarbeide både med allidretten, fotballgruppa, Sfo eller korpset lokalt.

Samarbeidet mellom breddetiltakene i menigheten og de kontinuerlige vil være en vinn- vinn situasjon. Det å få hjelp direkte inn i et tiltak er en styrke i en liten menighet med få ansatte ressurser samtidig som det er viktig å styrke rekrutteringsgrunnlaget og vise hva menigheten har av kontinuerlige tiltak og hjelpe dem med arrangementer inn mot et tiltak.

Samarbeid med lokalmiljøet for øvrig er menigheten allerede aktiv med på lokale arrangementer ved å holde friluftsgudstjenester og være tilstede som en medarrangør. Dette er mulig da lokalsamfunnet er lite og veldig åpent for samarbeid og inkludering på tvers av tro og tradisjoner.

Samarbeid med Faste-aksjonen til kirkens nødhjelp og Globalaksjonen til KFUK-KFUM har en lang og god tradisjon i Sandsvær som alle menighetene vil bygge videre på og satser på å øke oppslutning om.

Tverrfaglig samarbeid

Menigheten har i dag et godt tverrfaglig samarbeid i det daglige og ved gudstjenester. Det skal nå inn tiltak for hvert år, men ikke alle knyttet til gudstjeneste. Efteløt menighet har en stor fordel at Kirkekontoret i Sandsvær (for Hedenstad, Efteløt, Tuft og Komnes) er i kjelleren på menighetshuset. Mange tiltak som arrangeres for menigheten blir naturlig til menighetshuset og kirke hvor de ansatte allerede har sin hverdag og dermed lettere bidrar inn i tiltakene som en del av sitt daglige arbeid.

Det vil være en gradvis tilvenning til at andre yrkesgrupper i kirka inn i tiltakene da de allerede har arbeidsoppgaver utenom som tar deres arbeidsdag. Menigheten har diakon i en liten stilling som deles med Kongsbergkontoret og vi ser at samarbeidet med prestene og kantorene i menigheten blir viktig men også at det åpnes opp for økt samarbeid mot Kongsbergkontoret med tanke på trosopplæringen. Det er viktig å finne den gode rollefordelingen slik at alle tiltak fungerer godt i tillegg til de andre daglige kirkelige handlinger. Planlegging av år- kalendere både for tiltakene og gudstjenestene blir sentralt. Og å kunne bruke stabsmøter godt til informasjon og organisering av aktivitetene i menigheten.

Menighetsrådet er også sentrale personer i det tverrfaglige samarbeidet. En god plattform for møter og god informasjonsflyt er viktig.

Kommunikasjonsarbeid

Menigheten ønsker at tiltakene skal være åpen for alle, både døpte, tilhørende og gjester, det vil si de som ikke er tilhørende menigheten, men har vist interesse og ønsker delta på arrangementer og tiltak. Det er derfor viktig med flere kommunikasjonskanaler ut. Både via menighetens egne medlemslister, men også via andre kanaler i lokalmiljøet som skole, oppslagstavler og lokalavis.

Menigheten har lenge brukt personlige invitasjoner i posten og har best erfaring med dette. Det er startet et arbeid med å lage et eget kartotek etter hvert tiltak som oppdateres slik at barn og familier som har vært på tidligere tiltak også kan få mail med nye tiltak og ikke bare post og som også vil dekke de som ikke dekkes av medlemsregistret. Menigheten ønsker opprettholde post som brev. Et godt grafisk design vil gi en tydeligere og bedre markedsføring både direkte ut i brev, men også for synlighet i samfunnet ellers via annonser, plakater mm. Gudstjenestene er en kommunikasjonsplattform ut til menigheten som kan øke informasjon om trosopplærings tiltakene og planen i kunngjøringene og gjerne med plakater i våpenhuset som både forteller hva som kommer men også hva som har vært. Også oppe på galleriet og menighetshuset kan det lages en informasjons og billedgalleri om tiltakene.

Egen Facebookside for trosopplæring i Sandsvær ble opprettet senhøstes 2015 og er under bearbeiding og utvikling. Denne facebooksidene er felles for alle 4 Sandsvær-menighetene.

Det har til i dag ikke vært noen tradisjon på å invitere med faddere på tiltakene. Dette ser menigheten på som verdifullt å prøve ut i en 4 års periode (en periode for menighetsrådet 2015 – 2019). Dette kan lett gjøres ved å legge i invitasjoner brev som foresatte kan sende til barnets faddere ved noen av tiltakene som 4 og 6 års bok ol. Kulltreff har vært tradisjon i Efteløt menighet og menigheten ser at dette gir en bred og fin møteplass, tilknytning og kommunikasjonskanal. Dette ønskes prøves ut også i de andre menighetene ved å invitere til en treff kveld for alle de familier som har fått barn i løpet av året som har vært. Utrulling av dette vil skje gradvis, måler er at innen 2019 skal alle menigheter ha et godt og bredt informasjon om trosopplæring allerede fra barnet er født, det vil si at Kulltreff og barnesangtreff skal være i alle menigheter innen utløp av 2019.

Menighetsbladet er en fin kanal ut til alle i menigheten og for de som har spesiell tilknytning også utenfor menigheten. menighetsbladet deles ut til alle husstander i sognet. Her er det korte reportasjer av noe av alle arrangementene i menighetene, andakter, dagens ord, trosopplæring sitt hjørne, menighetens liv og virke, hva som skal skje og hvor ta kontakt for å nevne noe. Ikke alt får plass her men gir menigheten et blikk av mangfoldet og allsidigheten i menighetene i Sandsvær. Menighetsbladet er her en fin kanal ut både med informasjon men også rapporter og samarbeidshjelp, ikke bare til ansatte og MR valgte, men til hele menigheten. Kirkene har en sentral plass i kommunikasjonsarbeidet i menighetene. Både som kirkebygg med gudstjeneste og arrangementer, men også med sin posisjon i bygda som treffsted til kirkekaffe, livs-seremoniene og gravplass. Alle kirkebyggene er sentrale i trosopplæringen som undervisningssted og sted for lokale tiltak. Som tradisjonelle kirker er det liten plass for de store utstillingene og kafeplasser, men både våpenhus og galleriene samt enkelte rom oppover i klokketårnet har potensialer både som trosopplæringsrom og utstillingssteder. Det skal startes opp å jobbe med å formidle generelle tips om fine websider og lette trostiltak for hjemmet som IKO, søndagsskolen osv. Målet er at innen 2020 skal menigheten ha en ansvarlig person som kan følge opp informasjon ut til hjemmene via mail og web side.

DEN NORSKE KIRKE

Tunsberg biskop

Efteløt menighetsråd
Efteløtveien 321
3618 Skollenborg

Dato: 25.11.2016

Vår ref: 14/3640 - IMB (16/38321)

Deres ref:

Godkjenning av lokal plan for trosopplæring

Tunsberg biskop er forelagt Efteløt menighets lokale plan for trosopplæring.

Biskopen har vurdert planens innhold, mål, systematikk og realisme ut fra retningslinjene i den nasjonale planen og ut fra lokale forhold.

Biskopens vurderinger bygger på følgende forutsetninger for trosopplæringen i Den norske kirke:

- Trosopplæringen skal være systematisk og sammenhengende når det gjelder innhold og oppbygning
- Den skal være helhetlig og ha et visst omfang
- Den skal være for alle dømte, med det antall og mangfold som det innebærer

På dette grunnlaget har Tunsberg biskop godkjent Efteløt menighets plan for trosopplæring.

Menighetens godkjente plan skal fungere som et styringsinstrument for videre utvikling av trosopplæringen i menigheten, og være førende for anvendelsen av trosopplæringsmidlene videre.

Menighetens planer skal revideres en gang i løpet av menighetsrådets valgperiode for å ivareta fornyelse og utvikling. Dersom menigheten reviderer sin lokale plan og det foretas omfattende endringer i forhold til den godkjente planen, skal den reviderte planen sendes til biskopen til ny vurdering og godkjenning

Biskopen vil takke menigheten for det gode arbeidet som er lagt ned i planen. Vi håper at den får bli et godt redskap til å fornye og styrke trosopplæringen for alle dømte i Efteløt menighet i årene som kommer.

Guds velsignelse over arbeidet!

Med vennlig hilsen

Per Arne Dahl
biskop

KOMNES "TRO I LIVET"

Mål, grunnlag og organisering

Hovedmål for trosopplæringen

Gi alle i menigheten i alder fra 0 – 18 år og deres familie mulighet til å bli kjent med Gud, Jesus og Den Hellige Ånd.

Grunnlag og særpreg

Komnes menighet er en liten menighet i Kongsberg prosti. Menigheten ligger ca. 3 mil sør for Kongsberg by og er en av 4 menigheter som sokner til Sandsvør Kirkekontor. Menigheten samarbeider mye med de andre menighetene i Sandsvør og deler på de ansatte ved kirkekontoret lokalt.

Komnes menighet er en liten menighet (rundt 200 medlemmer hvor av omtrent alle er døpt og konfirmert) og har spredt bebyggelse og er preget av gård, jord og skogbruk. Sognet har ingen lokal skole eller sentrum, men har en egen kirke som ligger som et landemerke midt i sognet høyt på en haug. Den ble bygget i 1881 på grunnen der sognets gamle stavkirke engang lå. Kirken er en liten trekirke som rommer ca 170 mennesker. Bygda hegner sterkt om sin lokale kirke, mange ildsjeler, stor frivillighet og dugnadsånd om kirka. Kirken betyr mye for innbyggerne. Det er gudstjeneste 1 – 2 ganger i måneden i kirken.

Nærmeste tettsted er Hvitvingfoss, ca 5 km unna og folk søker dit for skole og handling. Men mange har også jobb og handel mot Kongsberg.

Menigheten samarbeider tett med Metodistkirken og Tuft menighetsråd om barnarbeidet «Sprell levende» for barn fra 1-10 år og «B-tween» for barn fra 11-13 år i Hvitvingfoss.

Komnes menighet har hatt god oppslutning om de nye trosopplæringstiltakene som har blitt startet i menigheten og ser at spesielt for barn under ungdomskolen er lokal tilknytning meget viktig for deltagelse da Hvitvingfoss kan for denne aldersgruppen bli noe langt unna. Mens for ungdomsalderen og oppover er det de større tettstedene som Hvitvingfoss og Kongsberg som trekker ungdommen mest.

Komnes menighet har ingen menighetshus, men bruker kirken aktivt i sitt arbeid og ved større samlinger som juletreffest brukes grendehuset som ligger i nærheten av kirken lang hovedveien.

Komnes menighet har god tradisjon på friluftsgudtjenneste i sommerhalvåret og trekker da kirkegjengere fra hele Sandsvør.

Organisering, rammer og ansvar

Menigheten som en del av Kongsberg Fellesråd fikk tildelt trosopplæringsmidler i 2014 og startet da arbeidet med plan etter den nye trosopplæringsreformen.

Det er ansatt 2 sogneprester, 4 kirketjenere, 2 kantorer, 1 menighetspedagog i de fire sognene i Sandsvør. En daglig leder drifter kontoret i Efteløt for Sandsvørmenighetene; Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft. Menigheten har en diakonen som er ansatt i hele fellesrådet med kontor på Kongsberg. Menigheten er vant med å jobbe tverrfaglig og i team sammen med de andre Sandsvørmenighetene.

Fellessrådet har det økonomiske ansvaret for trosopplæringen og sitter med ansvaret for ansettelse, stillinger og arbeidsforhold for de ansatte i trosopplæringen. Fellesrådet skal ivareta de administrative og økonomiske oppgavene på vegne av soknene og være et samhandlingsorgan mellom menighetene, lokal kirke og kommune. Biskopen skal godkjenne planen, menighetsrådet skal vedta og drifte trosopplæringsplanen. Menighetsrådet skal revidere planen en gang i løpet av perioden.

Menighetspedagogen har ansvar for å iverksette planen.

Menighetspedagogen skal være med på å drifte planen og har det pedagogiske ansvaret i trosopplæringen i samarbeid med sokneprestene.

Menighetspedagog bør møte MR minst 1 gang hvert halvår direkte og sende rapporter over tiltak til menighetsrådene kontinuerlig. Trosopplæringsutvalget er med på å forme og å skrive planen, og å hjelpe til med iverksetting av planen. Etter planarbeidet er ferdig, skal utvalget med hjelp fra menighetspedagog være et bindeledd ut mot menigheten, hjelpe til med å finne ressurser, få tilbakemeldinger og videreutvikle planen.

Sentrale dimensjoner

Samvirke med hjemmet og familien

Menigheten har i dag en god kontaktflate ut til familier og hjem som har vært etablert i bygda over lengere tid, men vi har som mål nå ennå bredere ut og være tidligere synlig og inkluderende for nye familier og hjem i vår menighet. Menigheten har som mål å tydeliggjøre familien som trosformidlere i hjemmet og ved tiltak, ved å invitere hele familier til tiltak for barn under skolealder og i mange tiltak i barneskolen, ved å utstyret hjemmet med godt materiell for videre trosarbeid i hjemmet som deles ut ved tiltakene. Menigheten må tore å åpne opp for, inkludere og gi foreldre og foresatte oppgaver både direkte og indirekte ved tiltak og andre arrangementer i menigheten. Det er mye letter å bli kjent i en menighet gjennom sine barn.

Menigheten satses på å avslutte flere tiltak på barneskoletrinnene med kveldsmat for hele familien. Foreldre er med på å dekke av og på. Som for eksempel Tårnagentene.

Menigheten har noe arbeid, men satser på å bli bedre på å åpne opp og legge tilrette for at tiltak kan fortsette på privat engasjement videre som babytreff og andre treff som kan være aktuelle som treffpunkt for familien. Menigheten ser at tiltak under skolealder er det viktig å invitere ikke bare barn og foresatte men barn og deres familie.

Vi ser det er svært viktig å styrke hjemmet som en viktig part i trosopplæring og hjelpe faddere, foreldre, foresatte og familie med tro i praksis. Dette gjøres ved å ha stor fokus på at barn, unge og foreldre skal få med seg noe hjem de kan bruke videre i sitt trossarbeid i praksis. Dette kan være bøker, CD, film, leker, bamser eller andre konkrete ting de kan bruke og minnes på troen i praksis i hverdagen.

Barn og unges medvirkning

Menigheten vil bruke mer tid og ressurser på evaluering av tiltak og arrangementer og la de større barn og unge mer direkte få komme med tilbakemeldinger etter tiltak de har deltatt på.

Små menigheter og grupper på 5 – 15 barn i tiltakene gir en stor frihet til å være fleksibel og tilrettelegge tiltakene etter barnas ønske og tilstedeværelse. Her er det viktig å ha en god pedagogisk plan for aktiviteten men også en stødighet og trygghet å kunne fri seg for denne og være der barna/de unge har interesse og oppmerksomhet og likevel nå hovedmålet med tiltaket. Det krever litt ekstra tid på å utarbeide gode og fleksible pedagogiske verktøy tilpasset hver menighet og lokalisasjon, men som små menigheter ser vi dette som svært viktig og ønsker bruke tid på arbeidet dette er.

Menigheten er liten og kullene er små, noe som gjør at noen tiltak holdes for flere årskull ad gangen. De unges medvirkning blir her svært sentral slik at opplegget tilpasses alder og nivå til alle som deltar uavhengig av alder og nivå. Det må derfor tilrettelegges med flere alternativer til aktiviteter og formidlingsmetoder slik at alle føler seg inkludert og hjemme i tiltaket.

Demokrati i kirken vil være lettest å vise og gjennomføre for konfirmanter og alderstrinn over. Det er viktig med aktiv deltagelse og føle påvirkning samtidig som de faglige og teologiske grunnsteinene bør ligge fast.

Menigheten satser å utvikle de unge i menigheten til gode ledere og har derfor satt flere ung ledertreningsstiltak i årene etter konfirmasjonen.

Inkludering og tilrettelegging

Inkludering og tilrettelegging gjelder alle, både de med fysisk og psykisk handicap, utfordringer og diagnoser. Det er viktig å tenke ikke bare barnet, men foresatte, familie også.

Alle kirker skal bedres med tanke på bruk av lyd og teleslynge.

Kontraststreker vil og hjelpe svaksynte ved trapper eller annet de bør være oppmerksomme på.

Musikkvalg kan være viktig for personer som er lydømfintelige eller reagere på mye eller sterk lyd. Musikk er også formidlende.

Stolheis vil enklere tilgang opp til galleri og kirkekaffe i flere av kirkene i Sandsvør.

Ved deltakere i gudstjenestene for personer som har bevegelse problemer er det viktig å tenke kreativt ved å flytte slik som nattverd ned i midtgangen (slipper trappa og gåavstanden opp til alteret)

Ved å bruke prosjekt og blåse opp salmene på lerretet og evt. legge inn bilder som gjør at det blir lettere både for svaksynte, men og for de med leseproblemer å være med å synge. (Alle salmer er mulig å få digitalt og kunne kjøres via projektor).

Menigheten skal kommunisere tydeligere i invitasjonene for å krysse av for ekstra behov og vise til at menighetens trosopplæring er for alle og vil tilrettelegges de behov barn/unge eller familie har (ikke alle syns det er så greit å si i fra om dette, eller er så vant til problematikken at de ikke tenker over at dette kan by på problemer utenfor vanlige steder barnet ferdes).

Ekstra behov følges opp i kartoteklistene der menighetspedagogen noterer mail og tlf nr også ekstra behov, problemer som oppdages under tiltaket. Dette blir da registrert på skjema som ligger inn under kirken sin egen mappe i kommunen og kun ansatte i kirken har tilgang på denne og skulle slik være beskyttet.

Ved behov for ledsager skal denne gå «gratis» på tiltak, selv om tiltak noen ganger vil koste litt til f.eks overnatting, mat, reise osv.

Gudstjeneste

Både gudstjenesten og kirkekaffen skal være åpen og inkluderende for alle. Både liturgi, salmevalg og preken skal kunne nå til alle aldre ved alle gudstjenester.

Menigheten har fokus på å se alle og inkludere alle, blant annet ved å ofte ha kirkekaffen i våpenhuset hvor det er lett å stoppe opp og lett å komme i samtale med hverandre.

Gudstjenestene bør forsøke å inneholde så langt det passer en eller flere av kjernesalmene og/ eller "Plussalmene" i trosopplæringsplanen. Dette gir gjenkjenning og tilhørighet. Og kan lette det å være med å synge salmer under gudstjenesten for barn og unge. Gudstjenesten bør inneholde faste og trygge rammer i liturgien som lærer barn og unge formen i gudstjenesten og gjenkjennbart for de som går ofte i kirka uansett alder.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. I Plan for Diakoni, som ble vedtatt i 2008, fremgår det at diakoni er evangeliet i handling som uttrykkes gjennom nestekjærighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den norske kirke forstår seg selv som en tjenende kirke, der diakoni er et kjennetegn på kirkens samlende oppdrag. Diakoni kan sees på som en grunnvoll i alt vi som kristne gjør, den skal prege fellesskapet og den enkeltes liv.

I nestekjærighet er gjensidighet, likeverd og respekt for den andres integritet gode nøkkelord. I et inkluderende fellesskap skal den enkelte både se og bli sett, uavhengig av funksjonsevne, kultur og etnisk bakgrunn. Vern om skaperverket har glede og taknemlighet over tilhørigheten til skaperverkets økologiske fellesskap som mål.

Kampen for rettferdighet innebærer å stille seg ved siden av medmennesket, ikke som passiv tilskuer, men i aktivt engasjement ved å ta opp kampen og arbeide for rettferdighet og fred i solidaritet. Diakoni er kirkens omsorgstjeneste og omsorgs-forståelse og skal inn i alle tiltak. Trosopplæringen skal gi rom for å utvikle et trygt selvbilde, etablere gode relasjoner, utvikle sine sanser, evner og uttrykksmåter, samtidig som det skal utfordre til tjeneste og livsutfoldelse.

Menighetene ønsker at flere tiltakene kan kombineres med måltid. Her bygges mye relasjoner og sosiale ferdigheter. Måltid er en fin setting for å lære å gi, å få, å respektere andre mennesker. Tiltakene bør også inneholde mer fellesprosjekter og ikke bare fokus på individuelle arbeider. Dette utfordrer mange ferdigheter og sanser samtidig som et slikt fellesprosjekt kan tenkes ende opp som egn gave til en institusjon og dermed få en flott synergieffekt.

Det er viktig å vise omsorg gjennom små detaljer som å se alle når de kommer, ønske dem velkommen og god tur hjem etter endt tiltak.

Tros-opplæringstiltakene bør være en ressurs og en kanal for hjelp når livet er vanskelig, enten for barn og unge direkte til tiltaket, eller til familie og venner rundt den unge. Menighetene ønsker her å tenke mest person og ikke så mye yrkesgrupper. Det kan være for noen lettere å prate for noen med en kantor enn en prest. Vi som menighet må tørre ta kontakt, tørre stille de åpne spørsmålene og gi tid og rom for svar. Her kan mye gjøres med rammene for tiltakene. Gi rom både i tid og plass for at folk kan komme før eller henge igjen etter tiltak og arrangementer for en samtale.

Menigheten ønsker å gi barn, unge og deres familie en forståelse av at diakoni er kirkens nestekjærighet i praksis.

Misjon

Misjon og dåpsbefalingen i Matt 28, 18-20 oppfordrer både kirken og det enkelte menneske om å dele og formidle det kristne budskapet videre, både til de rundt oss i hverdagen og til de som bor i andre verdensdeler, andre folkeslag og andre miljøer.

Sandsværmenshetene er så heldig at de har familien Brandsæter fra Hvitvingfoss i Bangkok, Thailand som misjonærer og bistandsarbeider i Laos. Her er det mange muligheter til å vise utenlands-misjonering på en nær, konkret og gjenkjennbar måte.

Økumenisk samarbeid har Tuft og Komnes god erfaring med sammen med lokal metodist og baptistmenighetene i Hvitvingfoss. Åpenhet og inkludering er svært viktig.

Bevisstgjøring av økumeniske salmer og symbolet for dette i den nye salmeboka er en fin måte å vise at man har mye felles på tvers av tros-meninger og oppfatninger

Musikk og kultur

Sang og musikk har en sentral rolle i kristen tro og tradisjon i menigheten og er også en brobygger mellom generasjoner i bygda. Menigheten har innført egne "kjernesalmer" til trosopplæringen for at barn og unge skal få et bredere og bedre forhold til salmer. Kjernesalmene er salmer som er flettet inn i ett eller flere tiltak i løpet av de 18 år planen rommer. Kjernesalmene er salmer menigheten ønsker at alle barn og unge skal kjenne til og ta med seg videre i livet. I tillegg har menigheten "Pluss-salmer" som er et utvalg salmer som vil være med å gi en rettesnor og veileder i valg av salmer i tiltak og arrangementer hvor barn og unge deltar. Ved bruk av kjernesalmer og pluss-salmer ønsker menigheten gi barn og unge et større redskap for å uttrykke og vokse i sin tro. Samtidig vil gjenkjenning av salmer gi en sterkere tilhørighet og inkludering i menigheten og kirken.

Sang og formidling av tro gjennom ord og toner får barnet og familien allerede ved dåpssamtalen hvor de mottar en egen CD med kveldsbønner og kveldssanger.

Babytreff med babysang har fokus både på sang, men også bevegelse til toner og ord sammen med sine foresatte. Babytreff for Komnes må vurderes i samarbeid med en av de andre menighetene (Tuft eller Efteløt) og målet er at dette er i gang også for Komnes innen utløpet av 2017.

Alle tiltak skal ha fokus på formidling gjennom ikke bare ord og toner, men også bevegelse og forming. Det brukes mye bilde og symbolikk inn i tiltakene hvor barn og unge både får oppleve kunst som allerede er i kirken, men også være med å forme noe som brukes ved neste gudstjeneste.

Familiegudstjeneste oppfordrer barna til å være med i midtgangen eller oppe ved alteret ved noen av salmene.

Her har egne frivillige i menigheten vært med å øve inn bevegelser og gir en mulighet for å uttrykke sin tro også i bevegelser.

Rundt konfirmantaldere er det flere tiltak hvor salmer får en ekstra fokus og menigheten har derfor egne klasesett med salmebøker som kan tas med ut på tiltak. 11 åringene ved Lys Våken har fått salmeboka med stort hell, neo menigheten ønsker videreføre selv om eventuell støtte fra kirkerådet skulle bortfalle.

Konfirmantene har en egen felleskirkelig salmekveld hvor både konfirmant og foresatte er invitert til en kveld med salmer, boller og saft.

De fleste trosopplæringstiltakene holdes i lokal kirke og dermed blir det naturlig å ta i bruk kunst og kultur i kirkebygget, som Tårnagentene som har oppdrag med kirkeklokkene, altertavlene og flere bilder i kirken for å få løst sine mysterier.

Frivillig medarbeiderskap

Menigheten har mange svært aktive frivillige og hjelper til på mange av menighetens andre arrangementer som Lys Våken, konfirmanter, mm.

Menigheten har godt samarbeid med å få hjelp av frivillige gjennom menighetsrådet. Ved større tiltak som LysVåken og Tårnagenter inviteres foreldre til å stille opp og er positive til dette. Dette er en liten menighet med sterkt frivillig arrangement.

Bygdekvinnelaget er en gruppe som er frivillige og synlige i menighet og kirkeliv ved arrangementer som

Høsttakkefest o.l. Her er muligheter for å trekke dem mer med ved tiltak som krybbevandring for 3 åringer osv. Det er tenkt at tidligere konfirmanter kan trekkes inn som med-ledere og lederutvikling som en del av tiltakene, men dette har ikke vært noe tradisjon for i menigheten og foreløpig ligger det ingen plan for dette. De frivillige følges opp hovedsakelig av menighetsrådet, men de ansatte følger også opp de frivillige, både inn mot direkte tiltak men også ved skifte av verv og årsskiftet med en takk og gode ord på en egen samling ved årsskiftet.

Det er viktig å se at tiltakene er mange og bygda er liten og at ikke de samme frivillige brukes hver gang. Noen tiltak er forholdsvis små og kan kjøres uten frivillige, mens andre er større og krever frivillig innsats for å få det til å fungere. Vi ønsker å styrke de frivilliges engasjement, se dem, verdsette dem og gi dem avgrensede oppgaver. Gode tiltaksplaner med ansvar og roller er derfor veldig viktig. Hovedansvar for at dette ligger på menighetspedagog med støtte i MR leder og stab.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

I bygda er det få barne- og ungdomsorganisasjoner. Barn og unge må ut av bygda for sin fritidsaktivitet. Noen reiser til Efteløt for barneaktiviteter, mens det meste av ungdomsaktiviteter trekker de unge mot Hvitvingfoss. Dette gjør at menigheten ikke har direkte samarbeid med noen barn og ungdomsorganisasjoner utenom at de gjennom samarbeidet med Tuft menighet samarbeider med barne- og ungdomsorganisasjoner i Hvitvingfoss og gjennom samarbeid med Efteløt menighet samarbeider med organisasjoner i Efteløt lokalt. Samarbeid med Faste-aksjonen til kirkens nødhjelp og Globalaksjonen til KFUK-KFUM har en lang og god tradisjon i Sandsvør som alle menighetene vil bygge videre på og satser på å øke oppslutning om.

Tverrfaglig samarbeid

Menigheten har i dag et godt tverrfaglig samarbeid i det daglige og ved gudstjenester. Det skal nå inn tiltak for hvert år, men ikke alle knyttet til gudstjeneste.

Det vil være en gradvis tilvenning til at andre yrkesgrupper i kirka inn i tiltakene da de allerede har arbeidsoppgaver utenom som tar deres arbeidsdag. Men alle er positive til ny plan og tiltakene og legger fin til rette det som allerede er oppstartet eller er i planfasen. Menigheten har diakon kun i en liten stilling som deles med Kongsbergkontoret og vi ser at samarbeidet med prestene og kantorene i menigheten blir derfor svært viktig. Det er viktig å finne den gode rollefordelingen slik at alle tiltak fungerer godt.

Planlegging av år- kalendere både for tiltakene og gudstjenestene blir her meget sentralt og å kunne bruke stabsmøter godt til informasjon og organisering av aktivitetene i menigheten.

Menighetsrådene er også sentrale personer i det tverrfaglige samarbeidet. En god plattform for møter og god informasjonsflyt er viktig.

Kommunikasjonsarbeid

Menigheten ønsker at tiltakene skal være åpen for alle, både døpte, tilhørende og gjester, det vil si de som ikke er tilhørende menigheten, men har vist interesse og ønsker delta på arrangementer og tiltak er velkommen inn på alle arenaer i menigheten (som ikke krever medlemskap i DNK som menighetsråd mm). Og det er derfor viktig med flere kommunikasjonskanaler ut.

Menigheten har lenge brukt personlige invitasjoner og har best erfaring med dette. I dag brukes kardinal til utsendelse av invitasjoner, her står kun adresser og kun de som er medlemmer eller tilhørende til DNK. Det er startet et arbeid med å lage et eget kartotek etter hvert tiltak som oppdateres slik at barn og familier som har vært på tidligere tiltak også kan få mail med nye tiltak og ikke bare post. Menigheten ønsker opprettholde post som brev. Et godt grafisk design vil gi en tydeligere og bedre markedsføring både direkte ut i brev, men også for synlighet i samfunnet ellers via annonser, plakater mm.

Gudstjenestene skal øke informasjon om trosopplæringstiltakene og planen i kunngjøringene og gjerne med plakater i våpenhuset som både forteller hva som kommer men også hva som har vært. Også oppe på galleriene kan det lages en informasjons og billedgalleri om tiltakene – lage en liten laminert rapport/bilde plakat etter hvert tiltak.

Egen Facebookside for trosopplæring i Sandsvør ble opprettet senhøstes 2015 og er under bearbeiding og utvikling. Denne facebooksidene er felles for alle 4 Sandsvør-menighetene.

Det er i dag ikke noen tradisjon på å invitere faddere på tiltakene. Menigheten ønsker å prøve ut i en 4 års periode (en periode for menighetsrådet 2015 – 2019). Legge ved i invitasjoner brev som foresatte kan sende til barnets faddere ved noen av tiltakene som 4 og 6 års bok ol.

Kulltreff ønskes prøves ut i menigheten. Å invitere til en treff kveld for alle de familier som har fått barn i løpet av året. Et sosial arrangement hvor trosopplæringen presenteres og familiene får mulighet å bli bedre kjent med hverandre og menigheten. Utrulling av dette vil skje gradvis, måler er at innen 2019 skal alle menigheter ha et godt og bredt informasjon om trosopplæring allerede fra barnet er født, det vil si at Kulltreff og barnesangtreff skal være i alle menigheter innen utløp av 2019.

Menighetsbladet er en fin kanal ut til alle i menigheten og for de som har spesiell tilknytning også utenfor menigheten. Her er det korte reportasjer av noe av alle arrangementene i menighetene, andakter, dagens ord, trosopplæring sitt hjørne, menighetens liv og virke, hva som skal skje og hvor ta kontakt for å nevne noe. Ikke alt får plass her men gir menigheten et blikk av mangfoldet og allsidigheten i menighetene i Sandsvør.

Menighetsbladet er her en fin kanal ut både med informasjon men også rapporter og samarbeidshjelp, ikke bare til ansatte og MR valgte, men til hele menigheten.

Kirken har en sentral plass i kommunikasjonsarbeidet i menighetene. Både som kirkebygg med gudstjeneste og arrangementer, men også med sin posisjon i bygda som treffsted til kirkekaffe, livs-seremoniene og gravplass.

Det skal startes opp å jobbe med å formidle generelle tips om fine websider og lette trostiltak for hjemmet som IKO, søndagsskolen osv. Innen 2020 skal menigheten ha en ansvarlig person som kan følge opp informasjon ut til hjemmene via mail og web side.

DEN NORSKE KIRKE

Tunsberg biskop

Komnes menighetsråd
Efteløft menighetshus
3618 Skollenborg

Dato: 25.11.2016

Vår ref: 14/3640 - IMB (16/38319)

Deres ref:

Godkjenning av lokal plan for trosopplæring

Tunsberg biskop er forelagt Komnes menighets lokale plan for trosopplæring.

Biskopen har vurdert planens innhold, mål, systematikk og realisme ut fra retningslinjene i den nasjonale planen og ut fra lokale forhold.

Biskopens vurderinger bygger på følgende forutsetninger for trosopplæringen i Den norske kirke:

- Trosopplæringen skal være systematisk og sammenhengende når det gjelder innhold og oppbygning
- Den skal være helhetlig og ha et visst omfang
- Den skal være for alle dømte, med det antall og mangfold som det innebærer

På dette grunnlaget har Tunsberg biskop godkjent Komnes menighets plan for trosopplæring.

Menighetens godkjente plan skal fungere som et styringsinstrument for videre utvikling av trosopplæringen i menigheten, og være førende for anvendelsen av trosopplæringsmidlene videre.

Menighetens planer skal revideres en gang i løpet av menighetsrådets valgperiode for å ivareta fornyelse og utvikling. Dersom menigheten reviderer sin lokale plan og det foretas omfattende endringer i forhold til den godkjente planen, skal den reviderte planen sendes til biskopen til ny vurdering og godkjenning

Biskopen vil takke menigheten for det gode arbeidet som er lagt ned i planen. Vi håper at den får bli et godt redskap til å fornye og styrke trosopplæringen for alle dømte i Komnes menighet i årene som kommer.

Guds velsignelse over arbeidet!

Med vennlig hilsen

Per Arne Dahl
biskop

TUFT MENIGHET - "GUD GIR - VI DELER".

Mål, grunnlag og organisering

Hovedmål for trosopplæringen

Gi alle i menigheten i alder fra 0 – 18 år og deres familie mulighet til å bli kjent med Gud, Jesus og Den Hellige Ånd.

Grunnlag og særpreg

Tuft menighet er en liten menighet i Kongsberg prosti. Menigheten ligger ca. 4 mil sør for Kongsberg by og er en av 4 menigheter som sokner til Sandsvør Kirkekontor. Menigheten samarbeider mye med de andre menighetene i Sandsvør og deler på de ansatte ved kirkekontoret lokalt. Tuft er en liten menighet, på grensa av Kongsberg kirkelig fellesråd og Kongsberg Kommune, helt øst mot Hof, Svarstad og Vestfold. Tuft menighet ligger i Hvittingfoss som har et lite sentrum med brannvesen, kiosk, treningssenter, aldershjem, matbutikk, sportsbutikk, optiker, og frisør. Kulturhuset er av nyere dato og er et felles arrangementssted for revyer, festivaler, konserter og større sammenkomster. Felles skole for barneskole og ungdomsskole (ca 200 elever) og det er 2 barnehager tilknyttet sognet som samarbeider godt med kirken ved høytider og gudstjenester.

Tuft menighet er den nest største menigheten under Sandsværkontoret med sine 1100 medlemmer (3. største i fellesrådet). Menigheten har god tradisjon med samarbeid med metodist- og baptistkirken lokalt. Flere av tiltakene i DNK som 4 og 6 års bok inviteres også barn fra disse menighetene inn. Det har vært et samarbeid også rundt konfirmantene. Menighetene samarbeider om et søndagsskoleopplegg som holdes på ettermiddag onsdager i metodistkirken hvor det serveres middag og kveldsmat for de som også ønsker dette. Her er det aktiviteter fra 0 – 18 år med ungdomsklubb, kor og samlinger.

Utenom kirka er det et godt tilbud av fritidsaktiviteter i sognet; fotball, alpin, 4H (med Komnes), kommunal ungdomsklubb, skolerevy og teatergruppe.

KA (Kongsberg Automotive) er hjørnesteinsbedriften hvor mange familier har en eller flere ansatt. Her kommer arbeidskraft fra Øst-Europa og tettstedet har stor andel av tilflytning fra disse landene.

Organisering, rammer og ansvar

Menigheten som en del av Kongsberg Fellesråd fikk tildelt trosopplæringsmidler i 2014 og startet da arbeidet med plan etter den nye trosopplæringsreformen.

Det er ansatt 2 sogneprester, 4 kirketjenere, 2 kantorer, og 1 menighetspedagog i de fire sognene i Sandsvør. En daglig leder drifter kontoret i Efteløt for Sandsværmenighetene; Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft.

Menigheten har en diakonen som er ansatt i hele fellesrådet med kontor på Kongsberg. Menigheten er vant med å jobbe tverrfaglig og i team sammen med de andre Sandsværmenighetene.

Fellesrådet har det økonomiske ansvaret for trosopplæringen og sitter med ansvaret for ansettelse, stillinger og arbeidsforhold for de ansatte i trosopplæringen. Fellesrådet skal ivareta de administrative og økonomiske oppgavene på vegne av soknene og være et samhandlingsorgan mellom menighetene, lokal kirke og kommune. Biskopen skal godkjenne planen, menighetsrådet skal vedta og drifte trosopplæringsplanen. Menighetsrådet skal revidere planen en gang i løpet av perioden.

Menighetspedagogen har ansvar for å iverksette planen.

Menighetspedagogen skal være med på å drifte planen og har det pedagogiske ansvaret i trosopplæringen i samarbeid med sokneprestene.

Menighetspedagog bør møte MR minst 1 gang hvert halvår direkte og sende rapporter over tiltak til menighetsrådene kontinuerlig.

Trosopplæringsutvalget er med på å forme og å skrive planen, og å hjelpe til med iverksetting av planen. Etter planarbeidet er ferdig, skal utvalget med hjelp fra menighetspedagog være et bindeledd ut mot menigheten, hjelpe til med å finne ressurser, få tilbakemeldinger og videreutvikle planen.

Sentrale dimensjoner

Samvirke med hjemmet og familien

Menigheten har i dag en god kontaktflate ut til familier og hjem som har vært etablert i bygda over lengere tid, men vi har som mål nå enda bredere ut og være tidligere synlig og inkluderende for nye familier og hjem i vår menighet. Menigheten har som mål å tydeliggjøre familien som trosformidlere i hjemmet, og ved tiltak invitere hele familier for barn under skolealder og i mange tiltak i barneskolen. Vi ønsker å ha fokus på å utstyret hjemmet med godt materiell som deles ut ved tiltakene. Menigheten må åpne opp for, inkludere og gi foreldre og foresatte oppgaver både direkte og indirekte ved tiltak og andre arrangementer i menigheten. Det er mye letter å bli kjent i en menighet gjennom sine barn.

Menigheten satser på å avslutte flere tiltak på barneskoletreningene med kveldsmat for hele familien. Foreldre er med på å dekke av og på. Som for eksempel Tårnagentene.

Vi ser det er viktig å styrke hjemmet som en part i trosopplæring og hjelpe faddere, foreldre, foresatte og familie med tro i praksis. Dette gjøres ved å ha stor fokus på at barn, unge og foreldre skal få med seg noe hjem de kan

bruke videre i sitt trosarbeid i praksis. Dette kan være bøker, CD, film, leker, bamser eller andre konkrete ting de kan bruke og minnes på troen i praksis i hverdagen.

Barn og unges medvirkning

Menigheten vil bruke mer tid og ressurser på evaluering av tiltak og arrangementer og la de større mer direkte få komme med tilbakemeldinger etter tiltak de har deltatt på.

Menigheten er liten og det kan gjøres mye for å legge til rette for deltagelse i evalueringsprosessen. Dette gjøres ved å sende et evalueringsskjema sammen med rapport og bilder fra tiltaket til deltakerne.

Små menigheter kan ha grupper på 5 – 15 barn i tiltakene. Dette gir en stor frihet til å være fleksibel og tilrettelegge tiltakene etter barnas ønske og tilstedeværelse. Her er det viktig å ha en god pedagogisk plan for aktiviteten men også en stødighet og trygghet å kunne fri seg for denne og være der barna/de unge har interesse og oppmerksomhet og likevel nå hovedmålet med tiltaket. Det krever litt ekstra tid på å utarbeide gode og fleksible pedagogiske verktøy tilpasset hver menighet og lokalisasjon, men som små menigheter ser vi dette som svært viktig og ønsker bruke tid på arbeidet dette er.

Demokrati i kirken vil være lettest å vise og gjennomføre for konfirmanter og alderstrinn over. Ved aktiv deltagelse og å la barn og ungdommen føle at de kan påvirke menighetsarbeidet samtidig som de faglige og teologiske grunnsteinene bør ligge fast er et arbeid som bør ha fokus framover. Menigheten jobber med å utvikle de unge i menigheten til gode ledere og har derfor satt flere ledertreningstiltak for unge i årene etter konfirmasjonen.

Inkludering og tilrettelegging

Inkludering og tilrettelegging gjelder alle, både de med fysisk og psykisk handicap. Det er viktig å tenke ikke bare barnet, men foresatte, familie også.

Alle kirker skal bedres med tanke på bruk av lyd og teleslynge.

Kontraststreker vil og hjelpe svaksynte ved trapper eller annet de bør være oppmerksomme på.

Musikkvalg kan være viktig for personer som er lysømfintlige eller reagere på mye eller sterk lyd. Musikk er også formidlende.

Stolheis vil kunne gi enklere tilgang opp til galleri og kirkekaffe i flere av kirkene i Sandsvør.

For deltakere i gudstjenestene som har bevegelsesproblemer, er det å tenke kreativt og alternativt ved å flytte slik som nattverd ned i midtgangen (slipper trappa og gåavstanden opp til alteret) en mulighet.

Ved å bruke prosjektor og blåse opp salmene på lerretet og evt. legge inn bilder, gjør det lettere både for svaksynte, og for de med leseproblemer å være med å synge som et alternativ til tillegg eller istedenfor salmeboka.

Menigheten skal kommunisere tydeligere i invitasjonene for å kunne krysse av for ekstra behov og vise til at menighetens trosopplæring er for alle og vil tilrettelegges de behov barn/unge eller familie har (ikke alle syns det er så greit å si i fra om dette, eller er så vant til problematikken at de ikke tenker over at dette kan by på problemer utenfor vanlige steder barnet ferdes).

Ekstra behov følges opp i kartoteklistene der menighetspedagogen noterer mail og tlf nr også ekstra behov, problemer som oppdages under tiltaket. Dette blir da registrert på skjema som ligger inn under kirken sin egen mappe i kommunen og kun ansatte i kirken har tilgang på denne og skulle slik være beskyttet.

Ved behov for ledsager skal denne gå «gratis» på tiltak, selv om tiltak noen ganger vil koste litt til f.eks overnatting, mat, reise osv.

Gudstjeneste

Både gudstjenesten og kirkekaffen skal være åpen og inkluderende for alle. Både liturgi, salmevalg og preken skal kunne nå til alle aldre ved alle gudstjenester. Menigheten og gudstjenesten er åpen og inkluderende for alle også medlemmer fra lokal metodistkirke og baptistsamfunn.

Tilsvarende er gudstjenestene i de andre menighetene åpne og inkluderende for medlemmer av Tuft menighet og DNK.

4 ganger i året holdes “Sprell levende” gudstjenester hvor av 2 er i metodistkirken og 2 i Tuft kirke. Dette er gudstjenester hvor det er stort fokus på barn og barnefamilier.

Gudstjenestene bør forsøke å inneholde så langt det passer en eller flere av kjernesalmene i trosopplæringsplanen. Dette gir gjenkjenning og tilhørighet. Og kan lette det å være med å synge salmer under gudstjenesten for barn og unge. Gudstjenesten bør inneholde faste og trygge rammer i liturgien som lærer barn og unge formen i gudstjenesten og gjenkjennbart for de som går ofte i kirka uansett alder.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. I Plan for Diakoni, som ble vedtatt i 2008, fremgår det at diakoni er evangeliet i handling som uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den norske kirke forstår seg selv som en tjenende kirke, der diakoni er et kjennetegn på kirkens samlende oppdrag. Diakoni kan sees på som en grunnvoll i alt vi som kristne gjør, den skal prege fellesskapet og den enkeltes liv.

I nestekjærlighet er gjensidighet, likeverd og respekt for den andres integritet gode nøkkelord. I et inkluderende fellesskap skal den enkelte både se og bli sett, uavhengig av funksjonsevne, kultur og etnisk bakgrunn. Vern om skaperverket har glede og takknemlighet over tilhørigheten til skaperverkets økologiske fellesskap som mål. Kampen for rettferdighet innebærer å stille seg ved siden av medmennesket, ikke som passiv tilskuer, men i aktivt engasjement ved å ta opp kampen og arbeide for rettferdighet og fred i solidaritet.

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste og omsorgs-forståelse og skal inn i alle tiltak. Trosopplæringen skal gi rom for å utvikle et trygt selvbylde, etablere gode relasjoner, utvikle sine sanser, evner og uttrykksmåter, samtidig som det skal utfordre til tjeneste og livsutfoldelse.

Menighetene ønsker at flere av tiltakene kan kombineres med måltid. Her bygges mye relasjoner og sosiale ferdigheter. Måltid er en fin setting for å lære å gi, å få, å respektere andre mennesker. Tiltakene bør også inneholde mer fellesprosjekter som å lage et fellesbilde og ikke bare fokus på individuelle arbeider. Dette utfordrer mange ferdigheter og sanser samtidig som et slikt fellesprosjekt kan tenkes ende opp som en gave til en institusjon og dermed få en flott synergieffekt.

Daglig omsorg er viktig å vise gjennom små detaljer som å se alle når de kommer, ønske dem velkommen og god tur hjem etter endt tiltak. Alle må sees og alle må få litt fokus på en positiv og god måte.

Tros-opplæringstiltakene bør være en ressurs og en kanal for hjelp når livet er vanskelig, enten for barn og unge direkte til tiltaket, eller til familie og venner rundt den unge. Menighetene ønsker her å tenke mest person og ikke så mye yrkesgrupper. Det kan være for noen lettere å prate for noen med en kantor enn en prest. Vi som menighet må tørre ta kontakt, tørre stille de åpne spørsmålene og gi tid og rom for svar. Her kan mye gjøres med rammene for tiltakene. Gi rom både i tid og plass for at folk kan komme før eller henge igjen etter tiltak og arrangementer for en samtale.

Menigheten ønsker å gi barn, unge og deres familie en forståelse av at diakoni er kirkens nestekjærighet i praksis.
i praksis.

Misjon

Misjon og dåpsbefalingen i Matt 28, 18-20 oppfordrer både kirken og det enkelte menneske om å dele og formidle det kristne budskapet videre, både til de rundt oss i hverdagen og til de som bor i andre verdensdeler, andre folkeslag og andre miljøer.

Sandsværmenshetene er så heldig at de har familien Brandsæter fra Hvitvingfoss i Bangkok, Thailand som misjonærer og bistandsarbeider i Laos. Her er det mange muligheter til å vise utenlands-misjonering på en nær, konkret og gjenkjennbar måte.

Bevisstgjøring av økumeniske salmer og symbolet for dette i den nye salmeboka er en fin måte å vise at man har mye felles på tvers av tros-meninger og oppfatninger.

Musikk og kultur

Sang og musikk har en sentral rolle i kristen tro og tradisjon i menigheten og er også en brobygger mellom generasjoner i bygda. Menigheten har innført egne "kjernesalmer" til trosopplæringen for at barn og unge skal få et bredere og bedre forhold til salmer. Kjernesalmene er salmer som er flettet inn i ett eller flere tiltak i løpet av de 18 år planen rommer. Kjernesalmene er salmer menigheten ønsker at alle barn og unge skal kjenne til og ta med seg videre i livet. I tillegg har menigheten "Pluss-salmer" som er et utvalg salmer som vil være med å gi en rettesnor og veileder i valg av salmer i tiltak og arrangementer hvor barn og unge deltar. Ved bruk av kjernesalmer og pluss-salmer ønsker menigheten gi barn og unge et større redskap for å uttrykke og vokse i sin tro. Samtidig vil gjenkjenning av salmer gi en sterkere tilhørighet og inkludering i menigheten og kirken.

Sang og formidling av tro gjennom ord og toner får barnet og familien allerede ved dåpssamtalen hvor de mottar en egen CD med kveldsbønner og kveldssanger.

Babytreff med babysang har fokus både på sang, men også bevegelse til toner og ord sammen med sine foresatte.

Alle tiltak skal ha fokus på formidling gjennom ikke bare ord og toner, men også bevegelse og forming. Det brukes mye bilde og symbolikk inn i tiltakene hvor barn og unge både får oppleve kunst som allerede er i kirken, men også være med å forme noe som brukes ved neste gudstjeneste.

Familiegudstjenestene oppfordrer barna til å være med i midtgangen eller oppe ved alteret ved noen av salmene. Her har egne frivillige i menigheten vært med å øve inn bevegelser og gir en mulighet for å uttrykke sin tro også i bevegelser.

Rundt konfirmantaldere er det flere tiltak hvor salmer får en ekstra fokus og menigheten har derfor egne klassesett med salmebøker som kan tas med ut på tiltak. 11 åringene ved Lys Våken har fått salmeboka med stort hell, noe menigheten ønsker videreføre selv om eventuell støtte fra kirkerådet skulle bortfalle.

Konfirmantene har en egen felleskirkelig salmekveld hvor både konfirmant og foresatte er invitert til en kveld med salmer, boller og saft.

De fleste trosopplæringstiltakene holdes i lokal kirke og dermed blir det naturlig å ta i bruk kunst og kultur i kirkebygget, som Tårnagentene som har oppdrag med kirkeklokkene, albertavlene og flere bilder i kirken for å få løst sine mysterier.

Menigheten har et godt samarbeid med flere av områdets andre kultur aktiviteter som korps, sang og musikkgrupper, men ser at man kan invitere til ennå mer allsidig kultursamarbeid ved tiltak og arrangementer.

Frivillig medarbeiderskap

Menigheten har mange som hjelper til på mange av menighetens andre arrangementer som Lys Våken, konfirmanter, barnekor mm.

Menigheten har godt samarbeid med å få hjelp av frivillige gjennom menighetsrådet. Ved større tiltak som LysVåken og Tårn-agenter inviteres foreldre til å stille opp og er positive til dette.

Menigheten har i mange år vært uten egne tiltak til barn og unge og ønsker å få opp igjen dagnadsånd og frivillighet i menighetsarbeidet rettet mot barn og unge. Dette gjøres gjennom både menighetsråd ved å trekke med seg nye personer inn i alle oppgaver og menighetspedagog ved å invitere hele familier til tiltakene og fortelle om og aktivt oppfordre familier til å være med på å ta roller og ansvar sammen med menighetspedagog i tiltak barna deltar på.

Det er tenkt at tidligere konfirmanter kan trekkes inn som med-ledere og i lederutvikling som en del av tiltakene, men dette har det ikke vært noe tradisjon for i menigheten og foreløpig ligger det ingen plan for dette.

De frivillige følges opp hovedsakelig av menighetsrådet, men de ansatte følger også opp de frivillige, både inn

mot direkte tiltak men også ved skifte av verv og årsskiftet med en takk og gode ord. Vi ønsker å styrke de frivilliges engasjement, se dem, verdsette dem og gi dem avgrensede oppgaver. Gode tiltaksplaner med ansvar og roller er derfor veldig viktig. Hovedansvar for at dette ligger på menighetspedagog med støtte i MR leder og stab.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

Hvittingfoss har et aktivt barne- og ungdomsarbeid både med korps, fotball og allidrett utenom menighets og trossamfunnsaktiviteter.

Det er et eget nettverk for oppvekst i Hvittingfoss som binder aktiviteter og bygda god sammen og unngår at store arrangementer blir konkurrerende og samtidig. Utvalget legger til rette for et godt, opplysende og informativt miljø på tvers av interesser og trosretninger. Terskelen for å oppsøke og samarbeide med nye aktiviteter er derfor liten og mulighetene store.

Samarbeid med Faste-aksjonen til Kirkens Nødhjelp og Globalaksjonen til KFUK-KFUM har en lang og god tradisjon i Sandsvør som alle menighetene vil bygge videre på og satser på å øke oppslutning om. En bevisstgjøring av disse to organisasjonene og tiltak menigheten er med på, skal bli mer synlig i trosopplæringen og menighetsarbeidet generelt. Menigheten vil at invitasjon til Fasteaksjonen skal ut til flere enn konfirmant og foreldre (slik det er i dag) og Globalaksjonen som speidere kun deltar på i dag, skal ut til tiltak som "på tur i guds natur – 7 åringer" og mulig "på speiding – 9 åringer" hvis dette arrangeres i Tuft. Det har vært gjort pilotprosjekt med "markens kor" for 9 åringer i Tuft og Komnes menigheter hvor det har vært samarbeid med det lokale markensarrangementet i august og samarbeidspartnerne i lokalmiljøet om å arrangere denne helgen.

Tverrfaglig samarbeid

Menigheten har i dag et godt tverrfaglig samarbeid i det daglige og ved gudstjenester. Det skal nå inn tiltak for hvert årskull, men ikke alle knyttet til gudstjeneste.

Menigheten har mange yrkesgrupper og det viktig å finne den gode rollefordelingen slik at alle tiltak fungerer godt.

Planlegging av års-kalendere både for tiltakene og gudstjenestene blir her meget sentralt, i tillegg kunne bruke stabsmøter til informasjon og organisering av aktivitetene i menigheten.

Menighetsrådene er også sentrale personer i det tverrfaglige samarbeidet. En god plattform for møter og god informasjonsflyt er sentral.

Kommunikasjonsarbeid

Menigheten ønsker at tiltakene skal være åpen for alle, både døpte, tilhørende (hvor en av foreldrene er døpte, men ikke barnet) og gjester i trosopplæringstiltakene. "Gjester" vil si de som ikke er hører til menigheten, men har vist interesse og ønsker delta på arrangementer og tiltak er velkommen inn på alle arenaer i menigheten (som ikke krever medlemskap i DNK som menighetsråd mm). Menigheten jobber derfor med flere kommunikasjonskanaler ut.

Menigheten har lenge brukt personlige invitasjoner og har best erfaring med dette. I dag brukes kardinal til utsendelse av invitasjoner, her står kun adresser og kun de som er medlemmer eller tilhørende til DNK. Det er startet et arbeid med å lage et eget kartotek etter hvert tiltak som oppdateres slik at barn og familier som har vært på tidligere tiltak også kan få mail med nye tiltak. Menigheten ønsker å opprettholde bruk av invitasjoner via posten som brev. Et godt grafisk design vil gi en tydeligere og bedre markedsføring både direkte ut i brev, men også for synlighet i samfunnet ellers via annonser, plakater mm.

Gudstjenestene skal øke informasjon om trosopplæringstiltakene og planen i kunngjøringene og gjerne med plakater i våpenhuset og kirkestua som både forteller hva som kommer men også hva som har vært.

Egen Facebookside for trosopplæring i Sandsvør ble opprettet senhøstes 2015 og er under bearbeiding og utvikling. Denne facebooksidene er felles for alle 4 Sandsvør-menighetene.

Det har til i dag ikke vært noen tradisjon på å invitere med faddere på tiltakene. Dette ser menigheten på som svært verdifullt å prøve ut i en 4 års periode (en periode for menighetsrådet 2015 – 2019).

Kulltreff har vært tradisjon i Efteløt menighet og menigheten ser at dette gir en bred og fin møteplass, tilknytning og kommunikasjonskanal. Dette ønsker menigheten i Tuft å prøve ved å invitere til en treff kveld for alle de familier som har fått barn i løpet av året som har vært. Utrulling av dette vil skje gradvis, målet er at innen 2019 skal alle menigheter ha en god og bred informasjon om trosopplæring allerede fra barnet er født, det vil si at Kulltreff og barnesangtreff skal være i alle menigheter innen utløp av 2019.

Menighetsbladet er en fin kanal ut til alle i menigheten og for de som har spesiell tilknytning også utenfor menigheten. Her er det korte reportasjer av noe av alle arrangementene i menighetene, andakter, dagens ord, trosopplæring sitt hjørne, menighetens liv og virke, hva som skal skje og hvor ta kontakt for å nevne noe. Ikke alt får plass her men gir menigheten et blikk av mangfoldet og allsidigheten i menighetene i Sandsvør.

Menighetsbladet er her en fin kanal ut både med informasjon men også rapporter og samarbeidshjelp, ikke bare til ansatte og MR valgte, men til hele menigheten.

Kirkene har en sentral plass i kommunikasjonsarbeidet i menighetene. Både som kirkebygg med gudstjeneste og arrangementer, men også med sin posisjon i bygda som treffsted til kirkekaffe, livs-seremoniene og gravplass. Alle kirkebyggene er sentrale i trosopplæringen som undervisningssted og sted for lokale tiltak. Som tradisjonelle kirker er det liten plass for de store utstillingene og kafeplasser, men både våpenhus og galleriene samt enkelte rom oppover i klokketårnet har potensialer både som trosopplæringsrom og utstillingssteder. Her kan fint løpesedler legges ut, plakater henges opp og montere settes fram med temaer og utstillinger som er aktuelle. Det skal også startes opp å jobbe med generelle tips om fine websider og lette trostiltak for hjemmet som IKO, søndagsskolen osv. Målet er at innen 2020 skal menighetene ha hver sin ansvarlig person som kan følge opp informasjon ut til hjemmene som har vært med på tiltak via mail og web side og eventuelt andre sosiale medier.

DEN NORSKE KIRKE

Tunsberg biskop

Tuft menighetsråd
Efteløft menighetshus
3618 Skollenborg

Dato: 25.11.2016

Vår ref: 14/3640 - IMB (16/38318)

Deres ref:

Godkjenning av lokal plan for trosopplæring

Tunsberg biskop er forelagt Tuft menighets lokale plan for trosopplæring.

Biskopen har vurdert planens innhold, mål, systematikk og realisme ut fra retningslinjene i den nasjonale planen og ut fra lokale forhold.

Biskopens vurderinger bygger på følgende forutsetninger for trosopplæringen i Den norske kirke:

- Trosopplæringen skal være systematisk og sammenhengende når det gjelder innhold og oppbygning
- Den skal være helhetlig og ha et visst omfang
- Den skal være for alle døpte, med det antall og mangfold som det innebærer

På dette grunnlaget har Tunsberg biskop godkjent Tuft menighets plan for trosopplæring.

Menighetens godkjente plan skal fungere som et styringsinstrument for videre utvikling av trosopplæringen i menigheten, og være førende for anvendelsen av trosopplæringsmidlene videre.

Menighetens planer skal revideres en gang i løpet av menighetsrådets valgperiode for å ivareta fornyelse og utvikling. Dersom menigheten reviderer sin lokale plan og det foretas omfattende endringer i forhold til den godkjente planen, skal den reviderte planen sendes til biskopen til ny vurdering og godkjenning

Biskopen vil takke menigheten for det gode arbeidet som er lagt ned i planen. Vi håper at den får bli et godt redskap til å fornye og styrke trosopplæringen for alle døpte i Tuft menighet i årene som kommer.

Guds velsignelse over arbeidet!

Med vennlig hilsen

Per Arne Dahl
biskop

Tiltaksplan – liste

0-5 år; De første leveårene- “Tilhørighet”

Bygge kontakt og skape et fellesskap og en tilhørighet for barnet og familien til kirken. Lage gode og utviklende opplevelser både i kirke men også i hjemmet for familien. Styrke kjennskap og tilhørighet til kirken. Være med å etablere gode ritualer og livsriter for barnet og deres familie gjennom gode hverdagsrutiner som borbønn og aftenbønn, høytidsmarkeringer og kirkelige markeringer i livet som dåp.

År	0	1	2	3	4	5	0-5
Skole-klasse							
Timer, fordeling							50
TUFT,	Dåps-samtale Dåp	Babysang-treff	2 årsbok Krøllekveld	julekrybbe	4-års-bok + samling	kirkerotte	
Timer	3	16	2	3	4	2	30
KOMNES,	Dåps-samtale Dåp	Babysang-treff	2 årsbok Krøllekveld	julekrybbe	4-års-bok + samling	kirkerotte	
Timer	3	16	2	3	4	2	30
EFTELØT,	Dåps-samtale Dåp	Kulttreff Babytreff	2 årsbok Krøllekveld	julekrybbe	4-års-bok + samling	kirkerotte	
Timer	3	19	2	3	4	2	33
HEDENSTAD	Dåps-samtale Dåp	Babysang-treff	2 årsbok Krøllekveld	julekrybbe	4-års-bok + samling	kirkerotte	
Timer	3	16	2	3	4	2	30

Dåpsamtale og dåp – alle menigheter

Ansvarlig: Prest

Mål

- Å dele gleden for barnet som er kommet og uttrykke glede for at foreldrene velger å bringe barnet til dåpen.
- Å forberede foreldre til dåpsgudstjenesten, gi trygghet i forhold til gudstjenesten og det de skal medvirke med. Gi orientering om hvordan de selv, faddere og andre i dåpsfølget kan medvirke og avklare hva som vil være aktuelt.
- Når prest og dåpsforeldre ikke kjenner hverandre fra før er kontakten i forkant av betydning og et mål i seg selv.
- Samtale om dåpens betydning og motivere foreldrene i deres ansvar for barnets kristne oppdragelse. Det er viktig å ta på alvor det forhold til kristentroen som foreldrene gir til kjenne ved å bringe barnet til dåp og å verdsette det.

Kommentarer

Kontinuerlig tiltak som går hele året med invitasjon ut til de som har fått barn siste tiden.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Å motivere foreldrene til å følge opp dåpen ved å holde på eller innføre enkle kristne tradisjoner i hjemmet og å delta i kirkens tilbud overfor barna. Lytte seg inn i deres opplevelse av å være foreldre og i deres livssituasjon for å forstå og eventuelt gi støtte.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Samtale, slik det er åpenhet for, om foreldrenes forhold til kristentro og menighet og hva det kan bety for barnet å bli kjent med troen på Jesus gjennom det foreldrene kan formidle og legge til rette for.

“Jesus og barna”, Mark, 10 – 16,

Misjonsbefalingen; Matt 28, 16 – 20

Dåpsliturgien

Trosbekjennelsen

Fader Vår

Velsignelsen

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Delta i liturgien og salmene for dåpen og dåpshandlingen.

Be for barnet og barnets nærmeste.

Gi menighetens gave, en CD og et hefte med aftenbønner og betone aftenbønnens betydning for kristen selvforståelse. Orienter om hjelpemidler i trosformidling for barn. Gi foreldrene tro på egen evne til å fortelle Jesushistoriene og svare på barnets religiøse spørsmål etter hvert som de kommer.

Arbeidsmåter

Samtale med prest, faddere og familie.

Gudstjeneste med dåp

Gi ut; Dåpsmappe med dåpsliturgi, sanger, fadderkort og CD med aftensanger.

Dåpslys ved dåpen. Fortrinnsvis på kontoret, eller i kirken hvor det skulle være mer hensiktsmessig. Samtalen kan og skje i hjemmet eller i et felles treff for flere dåpsforeldre samtidig.

0 – 1 år: Kulltreff for 2015 "Sandsværsk" Efteløt

Ansvarlig: menighetsrådet

Mål - Øke tilknytning til menigheten. Bygge nettverk. Informere og motivere til trosopplæring i hjemmet og menigheten

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

At jeg og min familie tilhører menigheten og har en plass her.

Gi trygge rammer for å praktisere troen sin.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

“Jesus og barna”, Mark, 10 – 16,

Misjonsbefalingen; Matt 28, 16 - 20

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

synge sanger, bli kjent og ha et felles måltid

Arbeidsmåter

Lørdags formiddagssamling med mat, sang og informasjon og introduksjon av menighetens trosopplæring både bredde og kontinuerlige tiltak.

0 – 1 år: Babysangtreff "Sandsværsk"- Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog

Mål -Å lage et trygt og godt fellesskap som fremmer vekst og utvikling både som menneske og troende, for liten og for stor.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Skape glede og kommunikasjon gjennom sang og lek. Og gi foreldrene et godt møte med kirken som en

levende organisasjon også utenfor kirkeveggene.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Dåpsbefalingen, Matt 28, 16 – 20; Jesus og barna, bønn og kristne sanger

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

be bønner, synge salmer og sanger

Arbeidsmåter: Formiddagstreff; 2 timer over 5 – 6 ganger med mat, sang, bevegelse, rytmer og undervisning.

2 – 3 år: Krøllekveld (Nasjonalt) - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog

Mål - Knytte bånd mellom kirke og hjem, mellom barn og Jesus. Vise at kirka er et sted også for 2 åringer. Gi

hjemmet hjelp til tro i praksis gjennom boka og aftenbønn

Kommentarer: holdes annethvert år for 2 og 3 åringer, Partallsår

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Føle seg elsket og vite at noen leter etter meg om jeg blir borte. Noen er glad i meg. Noen passer på meg. At barnet er elsket, både av Gud, Jesus og sine omsorgspersoner

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Sauen som ble funnet igjen; Lukas 15, 4-7 og "Den gode gjeteren" Joh 10,11
Avslutter "Kjære Gud jeg har det godt"

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Vise kjærlighet, syngte aftenbønn "Kjære Gud jeg har det godt"

Arbeidsmåter: Egen samling i kirkerommet med bare 2 åring og foresatte utenom ordinær gudstjeneste. Lek og bli kjent med kirken og lignelsen om den tapte sauen. Finne Jesus i kirkerommet og bli kjent med Han og kirken.

3 – 4 år: Julekrybbevandring "Sandsværsk" - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og menighetsråd

Mål -Oppmuntre foreldre til å fortelle juleevangeliet og andre bibelfortellinger. Bli kjent i kirken og høytidsmarkeringer slik som julen og adventstiden.

Kommentarer holdes annethvert år (oddetallsår) for 3 og 4 åringer

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Se at Jesus også var et lite barn, at Jesus også var 3 år og et menneske. At Jesus var og er litt lik meg, jeg er skapt av guden som også skapte Jesus. At alle av og til er svake og trenger noen som bryr seg og tar vare på meg og gir meg husrom, mat, trygghet og varme.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon Juleevangeliet, Luk 2, 1 – 20, Gloria

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Lese juleevangeliet.

Syngte "Et barn er født i Betlehem"

"tenn lys" og Solbarn Jordbarn"

Arbeidsmåter: Starte utenfor kirken hvor vi ser på stjernene og prøver finne den sterkeste stjerna og snakker om Betlehemstjerne. I våpenhuset ynger "tenn lys" og tenner adventsstaken. Vandrer videre inn, kler av og ser krybba stå i midtgangen med barnet oppi. Tar på dyrene rundt og Jesus-barnet, lukter på røkelse, tar fingrene i salven i skrinet. Hører Juleevangeliet som avsluttes med Gloria. Får julekake og saft. Synger og tegner "Et barn er født i Betlehem. Avslutter ute på kirkegården og prøver finne stjerna igjen. Avslutte med "Solbarn-jordbarn" som foreldre får med hjem laminert fint til å henge opp og bruke som en av de nye salmene.

4-årsbok med samling- Alle menigheter

Ansvarlig Prest og menighetspedagog

Mål: Styrke tilhørighet til menigheten og støtte foresatte med tro i praksis. Formidle skapelsen

Kommentarer: samling ukekveld og bokutdeling i kirka under gudstjeneste førstkommende søndag

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Takk for at akkurat Jeg er skapt av Gud. At jeg tilhører en menighet og bli kjent med å feire gudstjeneste.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Skapelsen

Gudstjeneste

Trosbekjennelse

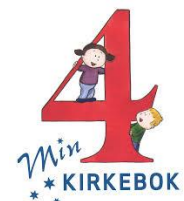
FaderVår

Velsignelsen

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Bibelfortelling om skapelsen med egen samling og Feire en gudstjeneste med kirkekaffe etterpå

Arbeidsmåter: Egen samling i menighetshuset en ukekveld og Ordinær gudstjeneste med bok-utdeling og dåp evt kveldsgudstjeneste med Høsttakkefest etterpå

5 år Kirkerottene (Nasjonalt) teater og film

- Alle menigheter

Ansvarlig; menighetspedagog og kirketjener

Mål - Bli bedre kjent i kirken og kirkerommet.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Opplive kirken som levende og spennende og få undre seg sammen med kirkerottene om Jesus.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

En fortelling om Jesus og hvordan han virker i oss den dag i dag. Temaene er hos kirkerottene: Kirkerottene og Lea Mus - Sauen som ble borte, Kirkerottene og Viggo i tårnet - Sakkeus - alle er verdifulle. Snakke positivt om hverandre og Kirkerottene og Kattunge- Den barmhjertige samaritan - nestekjærighet

Barn og unge skal få kunnskap og kjennskap til kirken de tilhører. Dette er et hovedelement i alle stykkene med Kirkerottene, Kirkerottene viser gjennom sang og samtale at de trives i kirken – Guds hus. De er hjemme der.

Bønn er også et sentralt tema. Aftenbønnen er med i alle teaterstykkene.

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Bønn, sang, musikk og kultur står sentralt. Stykkene inneholder videre mange sanger som gir barna anledning (ved å lære seg dem) til å uttrykke seg selv. Uttrykk for tro, trygghet, undring og glede er sentralt i sangene i teaterstykkene. I alle teaterstykkene blir barna invitert til å gi respons underveis, og til å være med å synge i aftensang/kveldsbønn underveis i stykket. Det er den samme kveldsbønnen som gjentas i stykkene: «Når en lang dag er over».

Arbeidsmåter

Teaterforestilling for hele familien hvor 5 åringene blir spesielt invitert. Felleskirkelig arrangement for alle 4 menigheter tilknyttet Sandsvør kirkekontor.

Forestilling i kirka med pølsefest i menighetshuset etterpå.

6 - 12 år; Barndomsårene - "Utforske og lære"

Tro gjennom aktiv deltagelse for å utforske og lære om de mest sentrale emner i kristen tro. Innarbeide gode vaner for kristen tro i praksis. Fokus på engasjement og ansvar for andre. Åpne opp for undring og lek gjennom mysterier og symboler. Gi barn og unge mulighet til egen åndelig utvikling.

År	6	7	8	9	10	11	12	6-12
Skole-klasse	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	
Timer, fordeling								145
TUFT,	6-års bok + samling	På tur Guds natur	Tårnagent	Markenskor	Former påsken	Lys våken	Kode B	
Timer	4	6	10	6	6	16	12	60
KOMNES,	6-års bok + samling	På tur Guds natur	Tårnagent	Markenskor	Former påsken	Lys våken	Kode B	
Timer	4	6	10	6	6	16	12	60
EFTELØT,	6-års bok + samling	På tur Guds natur	Tårnagent	Drage-kjemperen	Former påsken	Lys våken	Kode B	
Timer	4	6	10	10	6	16	12	64
HEDENSTAD	6-års bok + samling	På tur Guds natur	Tårnagent	Drage-kjemperen	Former påsken	Lys Våken	Kode B	
Timer	4	6	10	10	6	16	12	64

6-årsbok med samling - Alle menigheter

Ansvarlig: Prest og menighetspedagog

Mål - Hva er formålet med tiltaket?

Styrke tilhørighet til menigheten og støtte foresatte med tro i praksis

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Jeg hører til og blir hørt og sett. Opplevelse av en gudstjeneste og føle tilhørighet i menigheten.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Trosbekjennelse

Dåp

FaderVår

Lukas 18, 35- 43 om Bartimeus

Salme 787; Bitte lille frø

Salme 776; Jeg er trygg hos deg

Sang: Du er du og du duger

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Samling en ukekveld og Gudstjeneste med bokutdeling påfølgende søndag med tema om Bartimeus og bønn.

Arbeidsmåter: 1 samling i forkant av gudstjeneste og Ordinær gudstjeneste med bok-utdeling

6 – 7 år: På tur i Guds natur "Sandsværsk" - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og speiderleder

Mål - Oppleve det fantastiske i og seg selv som en del av guds skaperverk

Kommentarer arrangeres annethvert år for 6 og 7 åringer. Oppstart 2018. Partallsår

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

At jeg er skapt og ønsket i Guds bilde og er en del av Guds skaperverk

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

salme 239 "Fader du har skapt meg", 784 "Takk min Gud for hele meg", takkebønn,

velsignelsen

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

bli kjent med gudsskaperverk og avslutte med en andakt og oppleve kirke som fjellkapell.

Arbeidsmåter: På tur til et lokalt fjellkapell (Skimkapellet) hvor man ser på naturen og de fine skattene som er i naturen og avslutter med en liten samling og matbit i kapellet. 7 åringer inviteres med åpenhet for hele familien og opplegget tilpasses de aldersgrupper som melder seg.

8 år: Tårnagenter - kveldsarrangement - Alle menigheter

Ansvarlig: Menighetspedagog

Mål - Få oppleve mysteriet ved å tro! Se at kirken (den kristne tro) er full av koder, symboler og ikke alt kan forklares men likevel tro på. Løse noen av kodene og gi de en bedre mulighet til å forstå den kristne praksis.

Kommentarer Egen kveldsaktivitet og ikke helgeaktivitet bundet inn i gudstjenesten søndag.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Å kjenne at jeg hører til i kirken, og hos Gud. Erfare at samarbeid gjør oss sterke, og at jeg kan være med på å bety noe for andre. Min rolle i vennskap og relasjoner. Bli hørt, sett og ansvar for å se andre. Å mestre oppdrag

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Matt 7, 7. Let så skal du finne

Kirkeklokkene med: Soli Deo Gloria,

salme nr 239; Fader du har skapt meg

Mark 10, 13 - 16; La de små barn komme til meg

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Lese fra bibelen,

syng,

bli kjent med kirken og kirkens mysterium, koder og tegn,

på jakt etter kirkens skatter

Arbeidsmåter Ettermiddagsopplegg etter skolen, ikke i forbindelse med gudstjeneste. Lek, oppdrag, lesning, hørespill, samarbeidsoppgaver, Måltider. Og kveldssamling.

9 år: Prosjektkor Tuft, Komnes

Ansvarlig: menighetsråd og lokal korledelse

Mål -: Å oppleve samhold og kraften i sang og musikk gjennom glede.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Tema for kor-prosjektet er «Gud gir – vi deler»

og handler om at vi som har fått så mye, kan være med å dele med andre det vi har fått. Det er mange mennesker i verden som mangler mat og et sted å bo, og som kanskje heller ikke har hørt om at det finns en Gud som er glad i dem. Vi kan være med å dele Guds godhet og kjærlighet med andre og hjelpe dem så de kan få det de trenger for å leve

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Kjerne salmer.

Salme 150 bibelen; lovsyng Gud, Det dobbelte kjærlighetsbudet, Matt 22, 37 – 40. Be skal du få; Matt 7, 7 - 11

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Korsang med andakt og gudstjeneste

Arbeidsmåter: Korprosjekt over 2 dager med andakt og korsang rundt tema Gud gir – vi deler. Opptreden på Hvitvingfossmarken under gudstjenesten.

9 – 10 år: Dragekjemperene (KFUK-KFUM speidere) Efteløt og Hedenstad

Ansvarlig: menighetspedagog og speiderleder i samarbeid med friluftsgudstjeneste søndag

Mål : gi barna mulighet å oppleve naturen som spennende sammen med jevnaldrende i en kristen ramme. Gi tilhørighet og kjennskap til lokal speidergruppe.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

lære å kjenne egne evner og krefter slik at de kan gjøre verden til et bedre sted, gjennom lek, samtaler, samarbeidsoppgaver, konkurranser. Lære å opptre rettferdig, løse problemer i fellesskap og erfare demokratiske avgjørelser.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Speiderbønnen, kristne symboler, bibeltekster og fader Vår

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Speidertur fra lørdag til søndag med overnatting i skogen med friluftsgudstjeneste sammen med hele menigheten på søndagen. Delta i rollespill der kristne symboler brukes som nøkler til å bekjempe drager.

Arbeidsmåter Samarbeidsprosjekt med lokal speidergruppe, å få være speider for en dag, og avslutte med friluftsgudstjenesten i menigheten.

Tur med overnatting i skogen, tenne bål, bygge leir og ha rollespill.

10 år: Former påsken "Sandsværsk" - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog

Mål -Bli kjent med påsken og høytiden. Hvorfor feiret Jesus den, hva gjorde han med påskefeiringen og hvorfor feierer vi den i dag.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Å se Bibelen og Kristendommen som en stor tidslinje man selv er med i.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Utvandringen fra Egypt og de 10 landeplager; 2. Mos 7 – 13, Påskefortellingen; Matt 26 - 28

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Formingsverksted med fokus på påskesymboler og nattverd.

Arbeidsmåter 2 uke-dager eller en lørdag hvor det er en del med formingsaktiviteter knyttet til påskesymboler og en del hvor det bakes nattverdsbrød og snakkes om nattverd.

Bruk av tidslinjen.

11 år: LysVåken (Nasjonalt) - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og Prest

Mål -Oppleve at Gud er lys våken ovenfor oss og at vi bør være lys våken ovenfor Gud og våre medmenneske og at vi bør være lys våken ovenfor Gud og våre medmennesker.

Erfare at kirken er et hus med mange rom hvor også jeg har en plass hvor jeg er trygg og jeg blir sett og hørt.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Få inspirasjon og lyst til å være lys våken for Gud, andre og seg selv. Oppleve en våken, åpen og inkluderende kirke og menighet.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Tema om å være våken som Maria som fikk budskapet fra en engel og om det å ikke være våken om de som sovner i bibelen.

Marias budskapsdag; Lukas 1, 34 – 45, Jakobs drøm - 1. Mos. 28, fra vers 10 – 17, Samuel i tempelet -

1.Samuelsbok 3,1-19, Disiplene sovner i Getsemane – matt 26, 36-46, Jesus sover gjennom stormen – mark 4, 35 - 41

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Salmeverksted,

Gudstjeneste-verksted,

Bibel-quiz, lage salmebokmerke,

Overnatting

Feire en gudstjeneste,

Kirkekaffe

Arbeidsmåter En helg sammen i kirke og menighetshus med forskjellige aktiviteter. Soving og opplevelse av kiken nattestid.

Tuft og Komnes holder Lys Våken helgen sammen på Skrimkappellet. Efteløt og Hedenstad holder lys Våken i lokal kirke eget per sogn. Alle menigheter har valgt å holde Lys våken i mars/ april og ikke i tradisjonelt opplegg knyttet til kirkens nyttår og advent.

12 år: Kode B (nasjonalt) - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog

Mål - Gjennom Kode B blir 12 åringene kjent med Bibelen. De skal få oppleve at den er en rik og spennende bok som har betydning for livet. Målsettingen er å vekke nysgjerrighet og undring over Bibelens mangfoldige innhold.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Relasjoner og vennskap.

Selvbilde.

Guds høyt elsket barn.

Finne et språk for egen livs- og troshistorie.

Bibelen har betydning i eget liv.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Bibelkunnskap

Den store fortellingen (Frelshistoriske linje)

Skapelsen

Moses

Jesus og barna

Fadervår og bønn

Sakramentene

Kirkens tradisjon og høytider

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Samling 1: Bibelen

Samling 2: Det gamle testamente

Samling 3: Det nye testamente

Samling 4: Disipler og gudstjenesteverksted

Samling 5: "sertifisering" som kodeknekker klasse B og avslutning

Plan for Efteløt menighet (2016)

Side 25 av 38

Lese bibelen, synge sanger og salmer, andakt og velsignelsen

Arbeidsmåter

Kode B-film i fire episoder. En temafilm til hver samling

- Musikkvideo: Sang av Tore Thomassen med «Flash mob» (dans)
- Bibelfortellinger. Lederne bestemmer om en vil fortelle selv ut fra bibelhenvvisninger, eller om en vil lese reisebrev fra Benjamin.
- En liten bibelfortellerskole
- Tekster og andakter
- Aktiviteter (oppgaver, leker, konkurranser)
- Sanger som passer til temaene
- Oppgavehefte jobbing

12 - 13 år T-kveld "Sandsværsk" - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og prest

Mål - La ungdommen føle seg verdifull og sett. Og gi redskaper (som bønn) de kan bruke når livet blir tøft.

Kommentarer, partalls år (annethvert år) for 12 og 13 åringer på høsten

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

gi mulighet til å kjenne seg verdifull og utvikle et godt selvbilde og en trygg identitet som guds barn.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

matt 22, 37 – 40 (det dobbelte kjærlighetsbud), salme 646 Lean on me, 342 Amazing grace, 648

Han skapte

skogen, velsignelsen.

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Lese bibelen, synge salmer, lystenning, undre, tilgivelse, håp og bønn, bønnevandring

Arbeidsmåter

egen samling i kirkerommet med bønn, aktivitet og sang.

Få en bekreftelse på at de er verdifulle og gi rom for tanker, refleksjoner og eventuelle frustrasjoner ungdommen bærer på. Se ungdommen, være der for dem i en hektisk og prestasjonspreget hverdag.

13 – 18 år; Ungdomsårene- “Refleksjon og forståelse”

Etablere en reflektert og helhetlig forståelse av den kristne tro, sett i relasjon til egen livshistorie og framtid. En kristen tro i praksis gjennom gudstjenester og kontinuerlige tiltak for ungdom i kirken. Bygge på en trygg selvforståelse og identitet som kristen. Disippelskap, valg og solidaritet er sentrale verdier. Fokus på egne livs- og verdivalg.

År	13	14	15	16	16 - 17	17- 18	17 - 20	13-18
Skole-klasse	U8	U9	U10	VG1	VG2	VG3	VG3	
Timer, fordeling			60					120
TUFT,	T kveld lokalt tiltak	Salmekveld lysmesse Pre konf	Konfirmasjon	Videre	Alpha ung	KRIK kveld	Skjærgårds-gospel-kveld	
Timer	3	9	60	20	20	3	3	118
KOMNES,	T kveld lokalt tiltak	Salmekveld lysmesse Pre konf	Konfirmasjon	Videre	Alpha ung	KRIK kveld	Skjærgårds-gospel-kveld	
Timer	3	9	60	20	20	3	3	118
EFTELØT,	T kveld lokalt tiltak	Salmekveld Pre konf	Konfirmasjon	Videre	Alpha ung	KRIK kveld	Skjærgårds-gospel-kveld	
Timer	3	6	60	20	20	3	3	115
HEDENSTAD	T kveld lokalt tiltak	Salmekveld Pre konf	Konfirmasjon	Videre	Alpha ung	KRIK kveld	Skjærgårds-gospel-kveld	
Timer	3	6	60	20	20	3	3	115

14 år: Pre Konf - Alle menigheter

Ansvarlig: prest

Mål - Informasjon om konfirmasjonen. Møte ungdom i det kristne miljøet, bli kjent med kirken og hva konfirmasjonen og kirka står for.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Kjenne seg som snart voksen og bli tatt på alvor. Kjenne på mestring av å kunne ta valg og stå for dem.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Den lille Bibelen; Joh 3, 16, Peter fornekter Jesus, Luk 22, 54 - 62

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Se på bibelen, høre om bibelfortellinger med valg av stor betydning, kirkevandring, lystenning og samlingsstund med velsignelsen

Arbeidsmåter

Samling med pizza hvor ungdommen får informasjon om hva konfirmasjonen er og hvilke valg de står foran. Bruke både menighetshus og kirka i en vandring og undring og en samtale rundt det å være ung kristen og ta valg.

14 år: Salmekveld - Alle menigheter

Ansvarlig: Kantor

Mål Øke kunnskap om kirkens liturgiske materiell.
Bli bedre kjent med salmer

Kommentarer

Felles samling for alle 4 Sandsværmenighetene for 14 åringer og foreldre. Frivillig opplegg som kommer i tillegg til ordinær konfirmasjonsundervisning for de som er konfirmanter. Alle 14 åringer inviteres på høsten.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Salmer er med på å knytte bånd mellom troende og mellom generasjoner. Salmer har både et liturgisk, men også kulturelt uttrykk. Og kan med dette hjelpe konfirmanter både til å forstå, men også til å uttrykke sin tro og identitet som kristen.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Salmer: 197 Deg være ære, 648 Han skapte skogen, 482 Deg å få skode, 327 Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene, 1 Herre Gud ditt dyre navn, 671 Da jeg trengte en neste var du der, 26 Solbarn, jordbarn, 394 Open the eyes of my heart, 384 Laudate omnes gentes, 431 La oss vandre i lyset, 25 Tenn lys, 342 Amazing grace, 643 Du som veien er og livet, 415 Alltid freidig, 608 Når vi deler det brød, 206 Dine hender er fulle av blomster, 646 Lean on me, 641 La meg for alltid være, 232 I all sin glans, 536 Guds menighet, 655 Guds godhet sang i sinnet, 434 Det er navnet ditt jeg roper, 231 Apostlene satt

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Salmekveld med sosial samling etterpå

Arbeidsmåter

En frivillig salmekveld for alle konfirmanter tilhørende de 4 Sandsværmenighetene og deres familie i kirken hvor det undervises om og synges salmer. Avsluttes med en uformell avstemning om de beste salmene og «kirkekaffe» med boller, kaffe, saft og sosialt samvær.

14 år: Lysmesse Tuft, Komnes

Ansvarlig prest og kantor

Mål - Skape en høytidelig stemning i kirkerommet hvor konfirmanter medvirker og bidrar direkte inn i Gudstjenestearbeidet.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Kjenne seg som en av menigheten sammen med de voksne og de eldre i menigheten. Skape en atmosfære og samhørighet inn i det kristne liv. Gi en følelse av mestring og at de er verdifulle.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Salme 25; tenn lys, 5; Gjør døren høy, 1; Herre Gud ditt dyre navn, 431; La oss vandre i Lyset, Forbønn
Fader Vår
Velsignelsen

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Synge salmer. Tema om profetien som ble oppfylt.
Forsakelsen og trosbekjennelsen, Lystenning, Velsignelsen

Arbeidsmåter

Feire en lysmesse sammen med menigheten hvor konfirmanter leder hele gudstjenesten

15 år: Konfirmasjon - Alle menigheter

Ansvarlig

Sokneprest er hovedansvarlig. Diakon og kantor bidrar i undervisningen etter avtale. Frivillige bidrar i forbindelse med måltidene og konfirmantturen. Menighetsrådet arrangerer fest for konfirmanter og deres familie.

Mål -

Å hjelpe konfirmanter til å modnes og vokse i kristentroen

Kommentarer

20 samlinger (herunder også samlinger med konfirmanter og foreldre) av to timers varighet (40 t)

7 gudstjenester (14 t)

1 samtalegudstjeneste med fotografering og konfirmanterfest (5 t)

Arrangement i Kongsberg kirke (Roadservice) 4 t

Konfirmanntur med overnatting (16 t)

Sammenlagt 79 timer

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Gjennom konfirmanteres deltagelse og aktive medvirkning i de ulike tiltak og samlinger skal de gis erfaringer og kunnskap som hjelper den enkelte til

- å oppleve seg som et Guds barn

- å oppleve menighetstilhørighet

- å skjelle mellom rett og galt i lys av kristen livsførsel og motiveres til å etterstrebe gode valg

Konfirmanter skal gis hjelp til å tilegne seg Kristentroens grunnleggende innhold på en personlig og praktisk måte. Kort framstilt: Troen som tillit til Guds løfter gjennom Frelseren Jesus (tilgivelse og håp om evig liv, samt Guds omsorg midt i alt en måtte oppleve) og som utfordring til å tilegne seg en kristen måte å omgås

mennesker på. Konfirmasjonstiden skal og hjelpe konfirmantene til samfunnsansvar og miljøhensyn i lys av gudstroen.

Gjennom deltagelse i kirkelige arrangement, først og fremst gudstjenesten og konfirmantsamlingene blir konfirmanten kjent med og får et forhold til kirkens ansatte og frivillige. De får også erfaringer sammen med menighetsfelleskapet. Og de får praktisk erfaring og øvelse i gudstjenestefeiring. (Salmesang, bibellesning, bønn, dåp, nattverd og sosial kontakt.) Konfirmantene gis og opplevelse av Kirken som verdensomspennende fellesskap på tvers av kulturer og i historisk perspektiv. De skal og hjelpes til å forholde seg vennlig og forståelsesfullt overfor personer og grupper som ikke hører til det kristne trosfellesskap.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Bibelen er, kristent forstått (nytestamentlig fortolkning) den eneste grunnleggende norm for kristentroen. Den kristne trosformidling og tradisjon opp gjennom kirkens historie er det viktig å kjenne til. Konfirmantene skal på en oversiktlig og sammenfattende måte få hjelp til å bli kjent med kristentroen.

Martin Luthers lille katekisme har en lang historie som lærebok i kristentro. Den er pedagogisk god og finnes nå som tillegg til salmeboken. (Inneholder: De ti bud, den apostoliske trosbekjennelse, Herrens bønn, dåp og nattverd, mm. Alt med kortfattede forklaringer og sentrale bibelhenvvisninger.) Katekismen fungerer samlet som et kortfattet utdrag av bibelens hovedinnhold. Den har ved siden av Den Augsburgske trosbekjennelse status som bekjennesskrift for Den norske kirke og gir et levende uttrykk for luthersk reformatorisk kristentro (økumenisk og upolemisk fremstilt). Det er av mange grunner naturlig å knytte an til katekismen i konfirmasjonstiden. I arbeidet med Bibelen er det hensiktsmessig å benytte bibelselskapets tilrettede utgave for konfirmantene: Konfirmantbibelen, som inneholder et pedagogisk konsept for undervisning og bibelbruk. I stedet for å regne opp bibeltekster som egner seg til bruk i konfirmasjonstiden vises det til tilleggene i Konfirmantbibelen (side 1-56 fremst i boken og side 1-56 bakerst).

Strukturen i undervisningsbiten er slik:

INNLEDNING (Den enkeltes historie og bibelhistorien, brukerveiledning for bibelen, (kristuskransen)),

HELLIG HUS (om kirken, gudstjenesten, kirkeåret, det kristne fellesskap),

HELLIG ORD (om tro, Gud vår Skaper, Gud vår befrier, Bibelen, Bønn, Jesus – hvem var han? Jesus – hvem er han?)

HELLIG HANDLING (dåpen, nattverden, symbolhandlinger)

HELLIG LIV (skapt i Guds bilde, selvstendighet og tilhørighet, de ti bud, hva ville Jesus gjort, livet med Jesus, familie og samliv, forbruk og rettferdighet, skaperverket, forbruk, synd og ansvar, tilgivelse, døden og livet)

HELLIG SAMFUNN (Den Hellige Ånd, menigheten, misjon, diakoni, ulike religioner og livssyn, den verdensvide kirke og de forfulgte kristne).

Det vises og til Den norske kirkes hjemmeside: Se: <https://kirken.no/nb-NO/kristen-tro/>

Her finnes en enkel og oversiktlig presentasjon av kirkens tro. For øvrig finnes det mange opplegg for konfirmasjonstiden som kan benyttes helt eller delvis.

Salmeboken inneholder ved siden av salmene og Luthers lille katekisme også annet stoff som kan anvendes, først og fremst bønner og enkle liturgier. Konfirmantene skal gjøres kjent med noen sentrale salmer. Forslag til SALMER som kan brukes:

1 Herre Gud ditt dyre navn

25 Tenn lys

26 Solbarn, jordbarn

206 Dine hender er fulle av blomster

231 Apostlene satt

232 I all sin glans

327 Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene

342 Amazing grace

384 Laudate omnes gentes

415 Alltid freidig

431 La oss vandre i lyset

434 Det er navnet ditt jeg roper

482 Deg å få skode

536 Guds menighet

608 Når vi deler det brød

641 La meg for alltid være

643 Du som veien er og livet

646 Lean on me

648 Han skapte skogen

655 Guds godhet sang i sinnet

671 Da jeg trengte en neste var du der

Plan for Efteløt menighet (2016)

Side 31 av 38

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

- Bønn (se nedenfor)

- Bruke Bibelen (se nedenfor)

- Delta i gudstjenester. (Felles for alle konfirmantene er gudstjenesten med presentasjon av konfirmantene. I Tuft og Komnes har konfirmantene ansvar for lysmesse 2. søndag i advent. Konfirmantene i Efteløt og Konfirmantene i Tuft og Komnes har hver sin samtalegudstjeneste i forbindelse med gruppebilde og fest for konfirmanter og den nærmeste familie. Det øves på samtalegudstjenester, lysmesse og konfirmasjonsgudstjeneste i forkant.)

- Salmesang. (En av konfirmantsamlingene avholdes som salmekveld og er felles for alle konfirmanter i Tuft, Komnes, Efteløt og Hedenstad. Kantorene i området har ansvar for denne. I etterkant er det sosial samling med

bevertning på menighetshuset.)

- Fellessamling i Kongsberg. (I samarbeid med Kongsberg menighet innbys konfirmantene i Sandsvør til å være med på arrangementet i Kongsberg kirke avholdt av Roadservice, et kristelig ungdomsteam som har et eget pedagogisk opplegg beregnet på konfirmanter med etterfølgende konsert.)

- Innsamling til nødhjelp. (Konfirmantene deltar i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. Diakon orienterer om innsamlingsaksjonen.)

Arbeidsmåter

Konfirmantsamlinger i Kirkestua i Tuft og på menighetshuset i Efteløt. Samlingene begynner med et enkelt måltid. I Efteløt er dette bekostet av tirsdagskafeen. I Tuft og Komnes finansieres dette ved egenandel. Samlingen fortsetter med undervisningsdel. Undervisningsformen varierer. Presten holder innledning over dagens tema. Konfirmantene deltar med opplesning fra bibel og andre tekster. Det samtales om ulike emner som er satt opp eller som blir brakt på bane av konfirmantene. Vi bruker audiovisuelle hjelpemidler. Relevant stoff som ligger på nett brukes. Tekster, musikk og videoer som egner seg benyttes for å skape variasjon i samlingene. En bruker og å arbeide i grupper eller å ha oppgavebasert arbeid enkeltvis.

Felles konfirmanttur for alle konfirmantene i Sandsvør. De siste årene har dette vært en to dagers tur til Quality Hotel & Resort Skjærgården i Langesund. Hotellens fasiliteter med møterom, badeanlegg og nærområde benyttes. Ved siden av egendisponert tid er det felles samlinger. Sosiale samvær og undervisning.

16 år: Videre (nasjonalt) - Alle menigheter

Ansvarlig: prest og menighetspedagog

Mål - Hva er formålet med tiltaket?

Skape et trygt møtested for tro og videre utvikling etter konfirmasjonen. Reflektere over tiden som konfirmant og utfordres på videre arbeid og engasjement i det kristne fellesskapet

Kommentarer

oppstart 2018

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Gi mulighet til videreutvikle seg som et kristent menneske og gi rom for personlig mestring og vekst som et helt menneske i Guds bilde.

Styrke selvbildet og identitet.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Bibelen, sakramentene, de ti bud og etikk

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

etikk, utforske bibelen og kirkens liturgi, sang og musikk, fil og samlingsstunder

Arbeidsmåter

10 samlinger over 2- 3 timer ad gangen. Ofte tilknyttet konfirmantarbeidet i menigheten hvor Videre ungdommen er med-veiledere for konfirmantene sammen med presten.

16 - 17 år: Alpha ung (Nasjonalt) - Alle menigheter

Ansvarlig: prest og menighetspedagog i samarbeid med leder Alpha

Mål - Gi unge et tilbud om fordypning og utforskning av det å være kristen i dagens samfunn og hverdag gjennom studie av bibelen. om fordypning og utforskning av det å være kristen i dagens samfunn og hverdag gjennom studie av bibelen. Skape et sted for etiske diskusjoner og vanskelige spørsmål for ungdom med ungdom.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Vekke interesse og styrke kunnskap rundt bibelen, de store livsspørsmålene og kristen etikk

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Bibelen, Fader Vår, velsignelsen

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Bibel-studie, samtale og undervisning. Refleksjoner og samlingsbønner

Arbeidsmåter

Eget program og undervisningsopplegg bygget på Alpha programmet for voksne. Samling over 10 kvelder med varighet av 2 – 3 timer med et måltid

17 - 18 år: KRIK kveld - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og KRIK leder

Mål -Presentasjonskveld om KRIK og muligheter for ungt voksent kristenliv med arrangementer fra KRIK. Egen presentasjon for eksplorer-turen.

Et møtested for kristent fellesskap og vennskap, for å utvikle tro, identitet og personlighet.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Føle en tilhørighet og se muligheter og fellesskap som kristen sammen med andre kristne på egen alder.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Misjon, diakoni og økumenisk fellesskap

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Om å bruke og ta vare på kroppen som en del av Guds skaperverk. Ta vare på hele menneske. Fysisk aktivitet, lek og moro i et kristent fellesskap.

Arbeidsmåter

En kveld i gymsalen på lokal skole med film og informasjon fra KRIK om KRIK og hva de kan tilby. Aktiv kveld med ballspill, lek og samlingsstund til slutt.

17 – 18 år: Skjærgård gospel kveld - Alle menigheter

Ansvarlig: menighetspedagog og prest

Mål -Informasjonskveld og presentasjon av Skjærgårdsgospel og turen menigheten arrangerer. Et møtested for 17 – 20 åringer hvor erfaring utveksles og vennskap kan knyttes.

Tema/innhold: Livstolkning og livsmestring

Føle en tilhørighet og se muligheter og fellesskap som kristen sammen med andre kristne på egen alder.

Tema/innhold: Kirkens tro og tradisjon

Misjonsbefalingen, salme 646 Lean on me, 342 Amazing grace, 431; La oss vandre I lyset, 384 Laudate omnes gentes

Tema/innhold: Kristen tro i praksis

Synge sanger, be bønner, andakt og samtale

Arbeidsmåter

Informasjonskveld med film, sanger, bønn og lystenning. Om hva Skjærgårdsgospel er og hvordan melde seg på turer.

Års-Rullering for tiltakene

år	tiltak	fast	annethvert år	fellesarr T & K	Oppstart	Komentar
0	Dåp	X			i gang	
0	Dåpsamtale	X			i gang	
0	Kullkveld	x			i gang	Efteløt
0-1	Babytreff	x		x	i gang	
2-3	Krøllekveld		Partall		i gang	
3-4	Julekrybbe		Oddetall		2017	
4	4 år samling og bok	x			i gang	
5	kirkerottene	x			2016	teater partall - felles alle 4 menigheter filmlokalt oddetall
6	6 år samling og bok	x			i gang	
6-7	På tur		Partall	x	2018	
8	Tårnagenter	x		x	i gang	
9	Markedskor	x		x	i gang	Tuft og Komnes
9-10	Dragekjemperen		Oddetall		2017	Efteløt og Hedenstad
10-11	Former påsken		Partall		2018	
11	Lys Våken	x		x	i gang	
12	Kode B	x		x	2018	
12-13	T-kveld		Partall	x	2016	
14	Prekonf	x		x	i gang	
14	Salmekveld	x			i gang	felles alle 4 menigheter
14	Lysmesse	x		x	i gang	
15	Konfirmasjon	x		x	i gang	
16	Videre	x		x	2018	
16-17	Alpha ung		Oddetall		i plan	felles alle 4 menigheter
17-18	Krik kveld		Oddetall		i plan	felles alle 4 menigheter
17-20	SGG kveld		Partall		i plan	felles alle 4 menigheter

DEN NORSKE KIRKE
Kongsberg kirkelige fellesråd